

VIITASAAREN KAUPUNKI

MUURUE- JA VUOSJÄRVEN RANTAYLEISKAAVA JA NIIHIN RAJAUTUVIEN KYLIEN OSAYLEISKAAVA

10.10.2007/19.12.2007

hyv. kvalt. 19.02.2008

JOHDANTO

Suunnittelualue sijoittuu Viitasaaren kaupungin länsiosaan ja alueeseen sisältyy Viitasaaren puolella osittain tai kokonaan olevat pinta-alaltaan yli kahden hehtaarin järvet, lammet ja merkittävät joet ja purot, Komujoki, Myllyjoki, Kannassalmi ja Salmijoki, ranta-alueineen alueelta, joka rajoittuu Vuorilahdentien, Sinisentien, Keihärinkoskentien ja Kokkolantien länsipuolelle.

(Liite 1)

Lisäksi suunnittelualueeseen on kaavoitustyön kuluessa sisällytetty kuulumaan myös Vuorilahden, Huopanan ja Huopanankosken kyläkeskukset.

Suunnittelualueeseen kuuluu noin 190 km rantaviivaa, noin 150 - 200 metrin rantavyöhykkeenää.

Rantayleiskaavan tavoitteena on edustaa kaikkia intressipiirejä. Yleisen virkistyskäytön, maa- ja metsätalouden, matkailun, loma-asutuksen, pysyvän asutuksen ja ympäristön suojelun tarpeet on pyritty mahdollisimman hyvin sovittamaan yhteen. Keskeisellä sijalla on järviluonnon säilyttäminen jälkipolville kestävä kehityksen mukaisesti. Tärkeä tavoite on myös kohdella maanomistajia tasapuolisesti ja huomioida heidän ehdotuksensa rantojensa käytöstä. Tasapuolista kohtelua varten on laadittu erilliset kiinteistö- ja mitoitusrekisterit.

Kyläyleiskaavan tavoitteena on edistää kylien elinvoimaisuutta sekä turvata niiden luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Kyläyleiskaavan tavoitteena on lisäksi korostaa kylien erityispiirteitä ja osoittaa täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet.

Työ aloitettiin maisema- ja luontoselvityksen laatimisella. Kesällä 2001 tehtiin maastotyöt ja raportti valmistui keväällä 2002. Tämän jälkeen laadittiin muut perusselvitykset mm. kulttuuriympäristöselvitys ja luontoselvityksen täydennys kyläalueilta sekä valmisteltiin aluetta koskevat mitoitukset ja tavoitteet. Liito-oravaselvitys laadittiin keväällä 2007.

Suunnitteluprosessin aikana päädyttiin siihen, että Vuorilahden ja Huopanan kyläalueille laaditaan ohjeelliset kyläyleiskaavat. Niillä ei ole rantayleiskaavan tapaan oikeusvaikutuksia, eikä niitä voida käyttää suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena. Ohjeellinen kyläyleiskaava toimii kuitenkin rakennuslupamenettelyn tukena ja helpottaa siltä osin lupapäätöksiä.

Kaavaluonnoskartta rantayleiskaavan osalta valmistui kesällä 2005 ja kylien osalta joulukuussa 2005.

Rantayleiskaava- ja kylien osayleiskaavaluonnos ovat olleet yleisesti nähtävillä ajalla 09.01. – 23.01.2006. Kirjattuja mielipiteitä tuli 66 kpl, joihin kaavoitustyöryhmä laati vastineet. Vastineet lähetettiin kaikille ko. tahoille. Kaavaluonnoksesta pyydettiin viranomaislausuntoja 5 kpl.

Kylätoimikunnille lähetettyyn mielipidekyselyyn vastasi yksi kylätoimikunta, joka esitti kylien osayleiskaavaan 4 uutta erillispientalotonttia ja yhden siirtoa parempaan paikkaan. Esitetyt toiveet voitiin yhtä lukuun ottamatta toteuttaa, vastineita em. muutoksiin ei luonnosvaiheessa lähetetty kylätoimikunnalle.

Kaavaluonnosvaiheen jälkeen kaavaratkaisuja on tarkistettu saatujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä käytyjen neuvottelujen johdosta. Kaavat on valmisteltu ehdotukseksi, jolloin mm. merkintäteknikkaa on tarkennettu.

Kaavaehdotus vietiin rantayleiskaavan osalta 06.02.2007 (§ 12) ja kylien osayleiskaavan osalta 10.05.2007 (§ 49) teknisen lautakuntaan, joka päätti esittää, että kaupunginhallitus asettaa kaavaehdotukset nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Rantayleiskaava- ja kylien osayleiskaavaehdotus ovat olleet yleisesti nähtävillä ajalla 05.06. – 04.07.2007. Kirjattuja mielipiteitä tuli 35 kpl, joihin kaavoitustyöryhmä laati vastineet. Vastineet lähetettiin kaikille ko. tahoille. Kaavaluonnoksesta pyydettiin viiranomaislausuntoja , joita saapui 9 kpl.

Kaavaehdotusvaiheen jälkeen kaavaratkaisuja on tarkistettu saatujen mielipiteiden ja lausuntojen perusteella ja mm. merkintäteknikkaa on tarkennettu

Muurue – Vuosjärvi rantayleiskaava-alueella rakentaminen tapahtuu jatkossa rantayleiskaavan mukaisesti. Ohjeellinen kyläyleiskaava toimii rakennuslupamenettelyn tukena ja helpottaa siltä osin lupapäätöksiä.

Rantayleiskaava on oikeusvaikutteinen, kylien osayleiskaava on oikeusvaikutukseton.

Viitasaaren kaupungin kaupunginvaltuuston hyväksyy rantayleiskaavan ja kylien osayleiskaavan.

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	2
SISÄLLYSLUETTELO	4
KÄSITTELYVAIHEET	6
1. PERUSTIEDOT	8
1.1 Suunnittelutilanne	8
1.1.1 Valtakunnalliset lähtökohdat	8
1.1.1.1 Natura	8
1.1.1.2 Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt	9
1.1.2 Seudulliset lähtökohdat	10
1.1.2.1 Seutukaava, 5 VK, kumoutuu	10
1.1.2.3 Maakunnallisesti merkittävät perinnemaisemat ja kulttuuriympäristöt	12
1.1.2.4 Maakunnallisesti arvokkaat kallioalueet	13
1.1.3 Kuntakohtaiset lähtökohdat	15
1.1.4 Rantakaavoitus	15
1.1.5 Yleiskaavoitus	15
1.1.6 Kiinteistökohtaiset lähtökohdat	16
1.2 Maanomistus	16
1.3 Rakennettu ympäristö	16
1.4 Palvelut	17
1.5 Liikenne ja yhdyskuntatekninen huolto	17
1.6 Luonnonympäristö	17
1.7 Muinaismuistot ja rakennettu kulttuuriympäristö	18
1.8 Kaavan vaikutusten arviointi	21
2. TAVOITTEET	22
2.1 Yleiset tavoitteet	22
2.2 Alue- ja toimintokohtaiset tavoitteet	23
2.3 Mitoitusperusteet	26
2.3.1 Yleiset mitoitusperusteet	26
2.3.2 Kyläkeskusten läheiset ranta-alueet	27
2.3.3 Tavanomaiset loma-asutuksen rannat	27
2.3.4 Arat ranta-alueet	28
2.3.5 Saarten mitoitus	28
2.4 Rakennusoikeuden siirrot	28
3. RANTAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	28
3.1 Yleisperustelu	28
3.2 Muiden suunnitelmien vaikutus	28
3.3 Kokonaismitoitus	29
3.4 Aluevaraukset	30
3.5 Yhdyskuntatekninen huolto	35
3.6 Luonnonympäristö	35
3.7 Rantayleiskaavan ja kylien osayleiskaavan vaikutukset	36
3.7.1 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan	36
3.7.2 Vesistöt	37
3.7.3 Vaikutukset rakennettuun ja kulttuuriympäristöön	39
3.7.4 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	39
3.7.5 Vaikutukset liikenteeseen ja yhdyskuntatekniseen huoltoon	40
3.7.6 Sosiaaliset vaikutukset	40
3.7.8 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset	41

3.8 Ympäristön häiriötekijät _____	41
4. TOTEUTTAMINEN _____	41
4.1 Yleiskaavan oikeusvaikutukset _____	41
4.2 Valtion toimenpiteet _____	42
4.3 Kunnan toimenpiteet _____	42
5. KYLIEN OSAYLEISKAAVA _____	42
5.1 Yleistä _____	42
5.2 Aluemerkinnt _____	43
5.3 Erityispiirteet / merkinnät _____	44
6. SUUNNITTELUVAIHEET _____	44

KÄSITTELYVAIHEET

ALOITUS

Kaupunginvaltuuston kaavoituspäätös 03.03.1997 § 109

PERUSTIEDOT JA TAVOITTEET

Viranomaisneuvottelu 18.11.2003

Ympäristölautakunta 12.12.2003 § 117
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaupunginhallitus 12.01.2004 § 7
- Huopan rantaosayleiskaavan muuttaminen ja sisällyttäminen Muurue - Vuosjärvi rantayleiskaavaan

Ympäristölautakunta 30.09.2004 § 87
- Tavoitteet ja mitoitusperusteet

Kaupunginhallitus 18.10.2004 § 365
- Tavoitteet ja mitoitusperusteet

Kaupunginvaltuusto 17.01.2005 § 20
- Tavoitteet ja mitoitusperusteet

RANTAYLEISKAVALUONNOS JA KYLIEN OSAYLEISKAVALUONNOS

Tekninen lautakunta 14.12.2005 § 94

Virallisesti nähtävillä 09.01. – 23.01.2006

Kaavatyöryhmä, vastineet muistutuksiin 08.06. – 09.06.2006

Maastokäynti 13.06.2006

RANTAYLEISKAVAEHDOTUS JA KYLIEN OSAYLEISKAVAEHDOTUS

Tekninen lautakunta 06.02.2007 § 12
- Rantayleiskaavaehdotus

Tekninen lautakunta 10.05.2007 § 49
- Kylien osayleiskaavaehdotus

Kaupunginhallitus 21.05.2007 § 124

Virallisesti nähtävillä 05.06. – 04.07.2007

Kaavatyöryhmä 18.09.2007

Maastokäynti 04.10.2007

Kaavatyöryhmä	27.11.2007
RANTAYLEISKAAVAN JA KYLIEN OSAYLEISKAAVAN HYVÄKSYMISKÄSITTELY	
Tekninen lautakunta	22.01.2008 § 7
Kaupunginhallitus	28.01.2008 § 28
Kaupunginvaltuusto	19.02.2008 § 10
- Rantayleiskaavan ja kylien osayleiskaavan hyväksyminen	
Kaupunginhallitus	28.04.2008 § 103
- Kaupunginhallitus päättää määrätä Muurue – ja Vuosjärven rantayleiskaavan ja niihin rajautuvien kylien osayleiskaavan tulemaan voimaan 30.4.2008, kun päätöksestä on kuulutettu niin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan, lukuunottamatta tiloja Lummelahti; 931-403-1-413, Kaislakoto; 931-403-1-416, Huopahippu; 931-403-1-378, joihin valitukset kohdistuvat.	

1. PERUSTIEDOT

1.1 Suunnittelutilanne

1.1.1 Valtakunnalliset lähtökohdat

1.1.1.1 Natura

Euroopan Unionin suojeltavien alueiden verkostoon, Natura 2000, on esitetty Muuruejärvi – Vuosjärvi rantayleiskaavan osalta Ruokomäki, FI0900118 ja Pienen Palojärven metsä, FI0900129. (Liite 2)

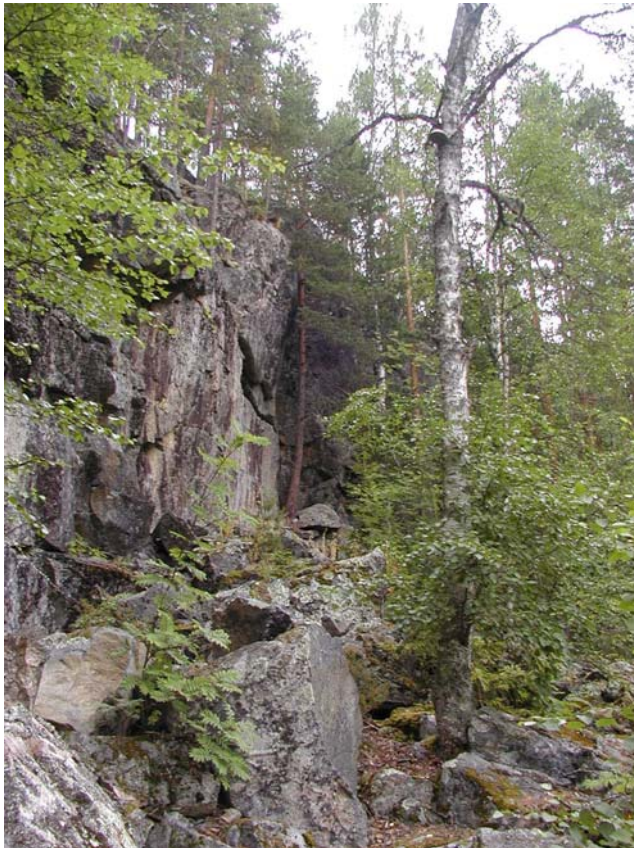
FI0900118

Ruokomäki sijaitsee Viitasaaren kunnan luoteisosassa Ruuhilampien virkistyskalastusalueen lähellä.

Yksi virkistyslammista, Vuorenaluslampi, kuuluu suojelualuerajaukseen. Ruokomäelle ovat tyypillisiä kalliojyrkänteet ja suuret korkeusvaihtelut. Luonnontilaisinta osaa alueesta ovat Vuorenaluslammen koillispuolella oleva kalliorinne, Ruokomäen kallioinen itäosa ja koillisjyrkäne. Alueen vanhat metsät ovat mäntyvaltaisia kallioalueiden metsiä.

Monimuotoisuutta alueelle tuovat kalliojyrkänteet, lammet ja suot. Paikoitellen puustossa on järeitä haapoja ja lahopuita.

Ruokomäki kuuluu Etelä-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelman täydennykseen ja se on esitetty asetuksella rauhoitettavaksi valtioonmaan täydennyskohteeksi.

Vuorenaluslammen kalliorantaa

FI0900129

Pienen Palojärven metsä sijaitsee Viitasaaren kunnan länsiosassa ja siihen kuuluvat Pienen Palojärven ympärillä olevat, osittain kallioiset metsät. Järvi itsessään on melko pieni, kirkasvetinen ja niukkakasvinen.

Järven koillis- ja itäpuolen metsä on iältään yli 100-vuotiasta sekametsää. Järven koillis- ja lounaispuolella on kalliolakia, joiden puusto on mäntyvaltaista. Alueen suot ovat melko pieniä ja ne on suurimmaksi osaksi ojitettu. Rajaukseen sisältyy muutamia nuoria kasvatismänniköitä.

Pienen Palojärven metsä kuuluu Etelä-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelman asetuksella perustettavaksi ehdotettuihin valtionmaiden täydennyskohteisiin.

Laavu Pienen Palojärven rannalla

1.1.1.2 Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt

Huopanankoski ja sen peltokylämiljöö kuuluvat valtakunnallisesti merkittäviin kulttuurihistoriallisiin ympäristöihin, jotka tulee huomioida alueen kaavoituksen ja muun maankäytön suunnittelussa.

(Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu nro 16, 1993).

1.1.2 Seudulliset lähtökohdat

Viitasaari kuuluu Keski-Suomen Liiton toimialueeseen.

1.1.2.1 Seutukaava, 5 VK, kumoutuu

Maakuntakaavaprosessin kanssa samanaikaisesti, mutta erillisessä prosessissa ja eri päätöksellä kumotaan voimassa oleva Keski-Suomen seutukaava (ympäristöministeriön 02.08.1999 ja 04.03.2005).

Osa seutukaavan aluevarauksista siirretään maakuntakaavassa vahvistettaviksi, mutta maakuntakaava on luonteeltaan ja merkinnöiltään hyvin erityyppinen kuin seutukaava. (Liite 3)

Kumoutuvassa seutukaavassa olevia suunnittelualueelle kohdistuvia varauksia:

- 931107	Muuruejärven saaret	V
(	Rutasaari, Vihonsaari, Koirasaaret, Louhusaari, Myllysaari)	
- 931108	Vuosjärven Lintuselän saaret	V
(	Kalliosaari, Pajuluoto, Koirasaaren eteläkärki)	
- 931123	Ruuhijärvet	VL
- 931212	Vuorilahti	ra
- 931213	Huopanankoski-Keihärinkoski	ra
- 931328	Tuhkalahden venesatama	LV
- 931380	Keitelepuhjan rautatieliikennepaikka	lp
- 931556	Olemassa oleva 40 kV voimalinja	z
- 931616	Keihärinkoski	SL
- 931615	Huopanankoski	SL
- 931633	Ruokomäki	SL
- 931634	Pienen Palojärven metsä	SL
- 931750	Huopanankosken ympäristö	MY
- 931769	Tenhiäisen pohjois-osa, Pieni-Tenhiäinen	MV
- 931772	Rajasaari	MV
- 931821	Kotvala, pohjavesialue	pv
- 6510	Saarijärvi – Viitasaari yhdystie	yt
- 6544	Huopana – Keitelepuhja yhdystie	yt

1.1.2.2 Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntavaltuuston, 16.5.2007, hyväksymän maakuntakaavan mukaan suunnittelualueelle kohdistuvat seuraavat varaukset, (Liite 6)
(Numero kohteen edessä maakuntakaavan aluetunnuksen numeroa)

Pohjavesialue:

168	Huopana	pv
173	Kotvala	pv
181	Valkeisjärvi	pv
183	Vuorilahti	pv

Luonnonsuojelualue, Natura 2000-verkostoon kuuluva alue

- 36 Pienen Palojärven metsä, FI0900129
143 Ruokomäki, FI0900118

Luonnonsuojelualue (SL, sl)

- 63 Koivuvuori (Kannonkoski) - Pienen Palojärven metsä
- Kaksi erillistä, osittain kallioista vanhan metsän kohdetta, jotka pien-
tä laajennusosaa lukuun ottamatta kuuluvat vanhojen metsien suo-
jeluohjelmaan FI0900129.
229 Ruokomäki
- Kalliojyrkänteiden, lampien ja soiden kirjoma edustava vanhojen
metsien suojeluohjelman kohde, FI0900118

Suojelualue (S, s)

- 24 Huopanankoski
- Vuosjärven ja Muuruejärven välillä oleva merkittävä ja kuuluisa
lohikoski. Myös kasvistollista merkitystä.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

- 63 Huopanankoski
- Huopanankosken ympäristö on tullut tunnetuksi kirjailija Juhani
Ahon ” lohilastuista ”. Huopanankosken alueeseen liittyy vahvasti
myllyperinteitä ja kalastushistoriaa. Vanhan kyläraitin ilme on osin
säilynyt; koski on nykyisin luonnontilassa.

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

- 419 Joutsenjärven talon pihapiiri
423 Kulhanniemen talon pihapiiri
435 Valkaman ja Rantalan pihapiirit

Arvokas perinnemaisema

- 37 Kulhanniemen talon pihapiiri
- Kulhanniemessä vanhan rakennuskannan vieressä sijaitsee vanha
niitty laidunnetun metsän ympäröimänä. Pintakivisellä ja sammalei-
sella niityllä kasvavat tyypilliset tuoreen heinäniityn lajit sekä useita
harvinaistuneita lajeja.

Muinaismuistokohde

605	Hiekanpää A, pronssi- ja / rautakautinen	hautapaikat
	Hiekanpää B, pronssi- ja / rautakautinen	hautapaikat
609	Rantala A, ajoittamaton	kivirakenteet
	Rantala B, esihistoriallinen	hautapaikat
638	Huopanankosken vallikaivannot, historiallinen	puolustusvarustukset

647	<i>Kautto, esihistoriallinen</i>	<i>asuinpaikat</i>
	<i>Nämminniemi, esihistoriallinen</i>	<i>hautapaikat</i>
650	<i>Ainola, historiallinen</i>	<i>kivirakenteet</i>
669	<i>Linnasaari 1, esihistoriallinen</i>	<i>hautapaikat</i>

Vesimatkailun kehittämisen kohdealue:

- 5 Huopanankoski vm
- Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö ja kalastusmatkailuun erikoistunut kokonaisuus, jolla merkitystä vaelluskalojen lisääntymisalueena: ydin Huopanankoski
- 6 Keihärinkoski vm
- Kalastusmatkailuun erikoistunut kokonaisuus, jolla merkitystä vaelluskalojen lisääntymisalueena, kulttuuriympäristöarvoja: ydin Keihärinkoski

Vesiliikenteen yhteystarve:

- 1 Ylä-Keitele – Kivijärvi
- Alueen vesimatkailuun ja virkistykseen liittyvä tavoitteellinen yhteys.

Liikenne, tieluokan muutos:

2. Kantatie 77 Kyyjärvi – Viitasaari kt-vt
- Pohjoisen Keski-Suomen aluerakenteen tukemisen, liikenneverkon täydentämisen ja elinkeinotoimintojen kehittämisen kannalta tärkeä kantatien muutos valtatieksi.

Valtakunnallisesti merkittävä päärata / runkorata, merkittävä parantaminen

1. Äänekoski - Haapajärvi
- Tavaraliikennettä ja matkailua palveleva rataosa

Moottorikelkkailureitti

- Merkinnällä osoitetaan moottorikelkkailun runkoreitistö ohjeellisena ja lähinnä yhteystarvetta osoittavana.

Ohjeellinen ulkoilureitti:

- Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen maakuntaura ja eräitä nuita sitä tukevia ulkoilureittejä ohjeellisina.

1.1.2.3 Maakunnallisesti merkittävät perinnemaisemat ja kulttuuriympäristöt

Keski-Suomen ympäristökeskuksen vuonna 2000 julkaistun Keski-Suomen perinnemaisemat –kirjan mukaan kaavoitettavalle alueelle sijoittuu seuraava perinnemaisema:

Kulhanniemen haka ja metsälaidun

Maakunnallinen rakennushistoriallinen ja maisemallinen.

Pihapiiri on harvinaisen hyvin alkuperäisessä asussaan säilynyt, vanhakantainen 1800-luvun pienviljelijän pienimuotoinen kokonaisuus. Pihapiirin läheisyyteen sivumalle on rakennettu uusi asuinrakennus.

Kaavoitettavalle alueelle sijoittuvia maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä:

Huopanankosken alue

Huopanankosken ympäristö on kansallismaiseman kaltainen kulttuuri- ja luonnonympäristö (5. VK. MY 931750).

Huopanankosken aluetta on useassa yhteydessä kutsuttu kansallismiljöökksi. Huopanankoski on suojeltu koskiensuojelulain nojalla (Koskiensuojelulaki 35 / 1987).

Valkaman ja Rantalan pihapiirit

Maakunnallinen rakennushistoriallinen, paikallinen historiallinen ja maisemallinen

Valkaman ja Rantalan tilat sijaitsevat vierekkäin Pouninsalmeen laskevassa rinteessä. Tilat muodostavat yhdessä pienen maisemallisen kokonaisuuden paikallistien varteen.

Valkaman pihapiiri muodostaa yhtenäisen, 1800-luvun pientilaa hyvin kuvaavan kokonaisuuden.

Rantalan tila on entinen Äänekoski -yhtiön piiriesimiehen talo, joka on perustettu vuonna 1922. Rantalan tila kuvastaa tyypillistä 1920-luvun puutavarayhtiön rakennuttamaa pihapiiriä.

Joutsenjärven talon pihapiiri

Maakunnallinen maisemallinen, paikallinen rakennushistoriallinen;

Pihapiiri muodostaa hyvin säilyneen maaston muotoihin mukautuneen pitkittäispihan, jolla on maisemallista ja rakennushistoriallista merkitystä.

1.1.2.4 Maakunnallisesti arvokkaat kallioalueet

Luonnon- ja maisemasuojelullisesti arvokkaiden kallioalueiden valtakunnallinen selvitystyö aloitettiin ympäristöministeriön toimesta vuonna 1987. Keski-Suomen läänin kallioalueet inventoitiin 1995 – 1996.

Suunnittelualueella sijaitsee yksi inventoitu arvokaskallioalue:

Ruokomäki

Viitasaaren luoteiskulmalla Kotvalan luonaispuolella sijaitseva laaja kallioalue, jonka pinta-ala on noin 358 ha.

Ruokomäen kallioalueella on merkittäviä geologisia ja maisemallisia arvoja. Ruuhikankaan lounaissivulla, Vuorenaluslammen kohdalla on geomorfologisesti edustava, 20 metriä korkea alaosastaan hieman ylikalteva pystyjyrkäne. Jyrkänteen tyviosassa on edustava louhikko ja yläosassa on kapeita porrashyllyjä, joiden yläpuolella on pyöristynyt viisto silokalliopinta.

Toinen geomorfologisesti edustava kohde on Ruokomäen lakiosan porrasmaisen muotoinen laaja silokallioalue.

Ruokomäen alueen maisemallinen arvo liittyy ennen kaikkea erämaisiin sisäisiin maisemiin, joita luonnehtivat kallioiden ja lampien muodostamat vaihtelevat ja kauniit rajapinnat. Ruokomäen lakiosasta avautuu ympäristöön metsäisiä näkymiä.

Kallioalueen pääkivilaji on keskirakeinen granodioriitti, jonka lisäksi Ruokomäen lakiosan länsireunalla esiintyy punertavaa graniittia. Ruuhikankaan reunassa olevassa jyrkänteessä on hiertynyttä myloniittia. Syväkivien seasta saattaa paikoin löytää myös pieninä sulkeumine amfiboliittia sekä kiilleliusketta.

Ruokomäen kallioalue on biologisesti monimuotoinen kuusi- ja mäntykankaiden, rämeiden, lammenrantojen, silokallioiden ja jyrkänteiden muodostama kokonaisuus. Kasvillisuus on pääasiassa oligotrofista, mutta Vuorenaluslammen pohjois- ja koillispuolella olevien jyrkänteiden tyvillä tavataan vaateliaampaa sammalajistoa. Luonnontilaisuus on parhaimmillaan Ruokomäellä, jolla on suojeluvaraus aarnimetsäkohtena.

Ruokomäen kallioalueella sijaitsee Metsähallituksen virkistyskalastusalue. Lammille on tehty tiet ja niiden rantaan on järjestetty nuotiopaikat ja laavut.

1.1.3 Kuntakohtaiset lähtökohdat

Viitasaarelle ei ole laadittu koko kunnan kattavaa yleiskaavaa.

Suunnittelualue rajoittuu Ylä-Keiteleen rantaosayleiskaavaan, Kannonkosken kunnan Vuosjärven rantayleiskaavaan ja Kivijärven kunnan rantayleiskaavaan.

Luonnosvaiheessa voimassa ollut Viitasaaren kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty ja vahvistettu kaupunginvaltuustossa 13.11.2000 § 81 ja se on tullut voimaan 04.01.2001.

Uusin Viitasaaren kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.08.2006 § 50 ja se on tullut voimaan 13.10.2006.

Suunnittelualueella on kunnan omistuksessa tai vuokralla venevalkama- ja uimaranta-alueita Huopanasassa, Keihärinkoskella ja Vuorilahdessa.

1.1.4 Rantakaavoitus

Kaavoitettavalle alueella on 4 vahvistettua rantakaavaa.

- Keski-Suomen lääninhallituksen, 08.01.1974, vahvistama Tevillan rantakaava. Rantakaava sijaitsee Vuosjärven rannalla Vuorilahdessa.
- Keski-Suomen lääninhallituksen, 03.11.1988, vahvistama Vuosjärven Korpisaaressa sijaitseva Vuossaaren rantakaava.
- Keski-Suomen ympäristökeskuksen, 29.09.1998, vahvistama Nelostien länsipuolen rantakaava. Yleiskaavoitettavalla alueella rantakaavaa on Komujärvessä, Muuruejärvässä, Kannaslammessa, Polvilammessa, Vuosjärvässä ja Sammalisessa.
- Viitasaaren kaupungin, 31.01.2002, hyväksymä Honkarinteen rantakaava. Kaavaa on Lapinjärven, Jalkasen ja Valkeisjärven rannalla.

Rantakaavojen yhteenlaskettu rantaviivanpituus on noin 10 km. Rakennuspaikkoja rantakaava-alueilla on 32 kpl.

Rantakaavat tullaan osoittamaan yleiskaavaan yleiskaavatasoisin merkinnöin. Kaavaratkaisut sisällytetään kuitenkin mukaan mitoitukseen maanomistajakohtaisesti.

1.1.5 Yleiskaavoitus

Huopanan rantaosayleiskaava

Alueella on Keski-Suomen ympäristökeskuksen 27.12.1999 vahvistama Huopanan rantaosayleiskaava. Rantaosayleiskaavasta puuttuu delegointimääräys, joten se ei ole oikeusvaikutteinen kaava.

Alue on Viitasaaren kaupunginhallituksen 12.01.2004 § 7 tekemän päätöksen mukaan otettu Muuruejärvi – Vuosjärvi rantayleiskaavoitukseen.

1.1.6 Kiinteistökohtaiset lähtökohdat

Yleiskaavan keskeisenä periaatteena on maanomistajien tasapuolinen kohtelu rakennusoikeuksien määrittämisessä. Tähän voidaan päästä huomioimalla emätilasta tapahtuneet rakennuspaikkojen erottamiset.

Jäljellä olevan rakennusoikeuden määrittämisen lähtökohtana pidetään rakennuslain voimaantuloajankohtaa, vuotta 1959.

Emätiloista erotetut tilat on selvitetty Maanmittauslaitoksen ylläpitämästä kiinteistörekisteristä (emätilatarkastelu).

Laskenta-ajankohdan jälkeen emätilasta erotetut tontit, tilaan kuuluvat rannalla sijaitsevat loma-asunnot ja vakituiset asunnot sekä näiden voimassa olevat rakennusluvut lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi. Käytetty ja jäljellä oleva rakennusoikeus on laskettu kiinteistöyksiköittäin.

Lisäksi mitoitusta on tarkasteltu myös maanomistusyksiköittäin: samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää alueelta toiselle.

Mitoitustarkastelut tehdään tarvittaessa tapauskohtaisesti, mikäli emätilatarkastelun katsotaan olevan kohtuuton.

1.2 Maanomistus

Alueen maanomistajina ovat pääasiassa yksityiset maanomistajat.

Kaupunki omistaa maata Huopanankosken alueella, Kylmälahden alueella, Huopanan rivitalotontti, Nuottilahdessa Huopanan koulun tontin sekä pienempiä venevalkama ja uimarantakohteita.

Suunnittelualueen merkittävimpiä maanomistajia ovat Metsähallitus ja UPM-Kymmene.

1.3 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijoittuu Viitasaaren kaupungin länsiosaan.

Suunnittelualueeseen rajoittuvat Huopanankosken, Huopanan, Keihärinkosken ja Vuorilahden kyläalueet.

Kylien asutus sijoittuu teiden varsille, peltoalueiden reunoille ja kumpareille. Tiiviimmin rakennettua ympäristöä on kyläraittina Huopanankosken koskikylällä ja Vuorilahden Kauppatien varrella.

Rakennuskanta vaihtelee iältään. Vanhimmat rakennukset ovat 1800-luvun loppupuolelta ja niitä sekä 1900-luvun alkupuolen rakennuksia on säilynyt sekä yksittäisinä että laajempina rakennusryhminä. Kylille rakennettiin runsaasti myös sotien jälkeistä pika-asutusta, joskaan ei yhtenäisinä alueina. Kyläalueillakin asutus on suhteellisen väljää.

Huopanan ja Vuorilahden kyläalueille laaditaan oikeusvaikutuksen, strateginen osayleiskaava. Huopanankosken kyläalue sisältyy oikeusvaikutteiseen rantayleiskaavaan.

Kylistä on tehty kulttuuriympäristöselvitykset ja niille laaditaan strategiset osayleiskaavat, jotka eivät ole oikeusvaikutteisia.

1.4 Palvelut

Huopanankoskella on kesäisin toimiva kaupungin omistama kalastuskeskus, jonka yhteydessä on myös elintarvikekioski.

Julkisia palveluja suunnittelualueella on Huopan koulu, jossa on luokat 1-6 sekä esikouluopetus. Vuonna 2006 oppilaita oli 64 ja opettajia 4. Koulun tilava liikuntasali on aktiivisessa käytössä ja koulun tiloissa toimivat myös kansalaisopiston piirit. Vuorilahdella kansalaisopiston piirit kokoontuvat maamiesseurantalolla. Kirjastoauton palvelut ovat käytettävissä suunnittelualueen kylillä.

Suunnittelualueella on joitakin majoitusalan yrityksiä.

Muut palvelut löytyvät Viitasaaren kaupungin keskustasta.

1.5 Liikenne ja yhdyskuntatekninen huolto

Liikenne

Suunnittelualueen pohjoispuolella kulkee Kokkolantie, tie numero 775, itäpuolella Keihärinkoskentie, tie numero 6544 ja eteläpuolella Vuorilahdentie, tie numero 6510.

Alueen halkaisee itä-länsi-suunnassa kantatie 77, Sininen tie.

Julkinen liikenne rajoittuu lähinnä koululaiskuljetuksiin. Lisäksi Huopanassa on sinisen tien varressa pikavuoropysäkki, jolta yhteydet arkipäivisin Vaasan ja Joensuun suuntaan.

Yhdyskuntatekninen huolto

Kaavoitettava alue kuuluu seuraavien vesiosuuskuntien vaikutuspiiriin; Huopana, Keihärinkoski – Valkeisjärvi, Kotvala ja Vuorilahti.

Valkeisjärven rannalla on Keihärinkoski – Valkeisjärvi vesiosuuskunnan vedenotto. Vedenottoa on myös Huopan ja Vuorilahden kyläalueilla.

Vesiosuuskunnilla ei ole järjestettyä yhteisviemärointiä, vaan jätevesien käsittely tapahtuu pääasiassa kiinteistökohtaisin järjestelmin.

Alue sisältyy Viitasaaren kaupunginhallituksen, 06.09.2004 § 308, hyväksymään vesihuollon kehittämissuunnitelmaan, jossa kartoitettiin vesihuollon nykytila, kehittämistarpeet sekä suunnitelmat mahdollisista vesihuollon kehittämistoimenpiteistä mm. vedentoimituksen toimintavarmuuteen liittyen. Vesihuollon kehittämissuunnitelma toimii yhdyskuntasuunnittelun apuvälineenä.

1.6 Luonnonympäristö

Kaavoitusta varten on tehty luonto- ja maisemaselvitys, jonka on laatinut vuosina 2001 – 2002 biologi Jari Kärkkäinen Suunnittelukeskus Oy:stä.

(Oheismateriaalia).

Kesällä 2005 on luonto- ja maisemaselvitystä täydennetty ja laajennettu koskemaan myös kyläkeskukset

Luonto- ja maisemaselvitystä täydennettiin liito-oravaselvityksellä kevään 2007 aikana.

Liito-oravan luontaisia elinympäristöjä ovat vanhat kuusivaltaiset sekametsät, joissa kasvaa järeitä haapoja sekä leppää ja koivua. Tarkastettavat kohteet , mahdolliset liito-oravan esiintymisaluet valittiin karttatarkastelun, 15.01.2007 päivätty kaavaehdotuskartta, sekä satelliitti- ja ilmakuvien perusteella. Maastossa tarkistettiin 35 kohdetta.

Kaavoitettavalta alueelta löytyi kolme eri esiintymää; Hiekkaniemen alue Vuorilahdella, Kalmapuron alue Huopanankoskella ja Ruumiskallion alue Kotvalassa Komujärven etelärannalla.

Hiekkaniemen ja Kalmanpuron esiintymien alueilla liito-oravan reviirille ei sijoitu uusia rakennuspaikkoja. Ruumiskallion esiintymälle alueelle on osoitettu kaksi rakennuspaikkaa, joista toinen voidaan säilyttää ja toinen sijoitettu paikka täytyy siirtää.

1.7 Muinaismuistot ja rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella on useita suojeltavia muinaismuistoja:
(Kohde numerointi on alkuperäinen inventointinumero)

1. Hiekanpää A, 2 hautaröykkiötä
- jyrkähkön Muuruejärveen laskevan kalliopaljastuman länsirinteellä
2. Hiekanpää B, 3 hautaröykkiötä
- jyrkähkön Muuruejärveen laskevan kalliopaljastuman länsirinteellä, piha-alueella
3. Rantala A, kivilatomuksia
- kallioisella länsirinteellä aitamaisia kivilatomuksia
4. Rantala B, 2 hautaröykkiötä
- jyrkän Muurejärveen laskevan kalliorinteen loivalla yläosalla hautaröykkiötä

Vuoden 2005 muinaisjäännösten täydennysinventoinnissa kaavoitettavalle alueelle sijoittuvia kiinteitä muinaisjäännöksiä:

(Kohde numerointi on alkuperäinen inventointinumero)

15. Ainola, kivirakenteet, rajakivi / uhrikuopat
- Pystyyn tuettu luonnonkivi tie nro 77 vieressä Huopan kylässä. Kivi on avokalliolla. Kivi on tuettu rajakiville tyypilliseen tapaan eli kiven alla ja ympärillä on tukikiviä kehämaisessa muodostelmassa. Kivessä ei ole rajahakkauksia. Kiven toisella leveällä pystysivulla on hakattu kuppi. Kupin halkaisija on 5 cm ja syvyys 2 cm. Kuppi liittyyneen historiallisen ajan kuppikiviperinteeseen.

16. Kautto, asuinpaikat

- Asuinkenttä, jossa on eri ikäisiä asuinjänteitä. Alueella on kaksi talonpohjaa ja 5 painannetta sekä koko asuinkentällä vahva (n. 10 cm) kulttuurikerros. Alue on kallioiden suojassa oleva tasanne. Alueen koko on n. 100*20 m. Talonpohjien koot: 4*4 m, ei kiuasta, 7*5 m, keskellä suorakaiteen muotoinen 2*2,5 m kokoinen kiuas. Seinälinjat ovat näkyvissä. Alueella olevat painanteet ovat esihistoriallisia asuinpainanteita, kun taas talot lienevät (rautakauden loppua tai) historiallista aikaa.

17. Nämminniemi, hautapaikka

- Kolmen lapinraunion kokonaisuus kallioisessa länsirinteessä. Kaksi raunioista on n. 5 m päässä vesirajasta ja kolmas avokallion päällä Nämminniemeä pitkin kulkevan polun vieressä. Rauniot ovat halkaisijaltaan n. 3 m ja hyvin matalia.

43. Linnasaari II, asuinpaikka

- Saaren kapeimmassa kohdassa oleva talonpohja. Pohjan koko 4*2,5 m. Matala kiukaan raunio talonpohjan kaakkoisnurkassa (1*1 m) luonnonkivet asetettu seinien perustoiksi.

44. Linnasaari I, hautapaikka, röykkiö hauta

- Kolme neliskanttista kivikehää saaren länsirinteessä. Kehät on muovattu vanhan rantakivikon kivistä. Kehien koot ovat 6*3 m, 2*2 m ja 2*2 m. Kehien sisällä ei ole paljoakaan kiviä, mutta hiili- ja nokimaata on.
- Samalla rinteellä on myös 8 kpl kesähautoja (kaikki itä-länsi suuntaisia) sekä saaren korkeimmalla kohdalla 4 kpl epämääräisiä kuoppia.

Lisäksi kaava-alueella on Museoviraston keruuarkistossa mainittu kohde:

120. Ruumissaari, hautapaikka

- Muuruejärven sijaitsevasta Ruumissaaresta on löytynyt hautapaikka, johon on noin vuosisadanvaihteen tienoilla ja ehkä myöhemminkin haudattu tilapäisesti rospuuttoaikaan. Keväällä vietiin veneellä Viitasaarella ja syksyllä järven jäädyttyä. Saareen oli syvään hautaan laskettu ruumiita kotitekoisissa arkuissa. (KT keruuarkisto K27:78; 1980)

Huopanankosken alueella on maakunnallisesti arvokkaat museoviraston entisöimät vallihaudat:

10. Huopana, Huopanankosken vallitukset

- Huopanankosken rannoilla on ensimmäisen maailmansodan aikaisia kenttälinnostusrakennelmia puolustusvallituksin. Venäläiset rakensivat hirsillä tuetut vallihaudat osaksi Pietarin puolustusta.
- Vallihautojen sijaintia on täydennetty kesällä 2006.

Keski-Suomen Museo on suorittanut Viitasaaren kunnan alueella rakennus- ja miljööinventoinnin vuonna 1988.

Luetteloiduista rakennusinventointikohteista alueelle sijoittuvat seuraavat kohteet:

(numerointi vastaa alkuperäistä inventointinumeroa) (Liite 4)

10. Hietalan talon asuinrakennus ja aitat

paik.

11. Huopanankosken kivilouhokset

maak.

VIITASAAREN KAUPUNKI

Muurue- ja Vuosjärven rantayleiskaava ja niihin rajautuvien kylien osayleiskaava

Kaavaselostus

Asnro 110/501/2005

12. Huopanan peltokylämiljö	maak.
13. Jänislahden eloaita	paik.
14. Kauppilan talon pihapiiri	paik.
17. Nurmiahon talon entinen päärakennus ja aitat	paik.
18. Peltolan talon eloaita	paik.
19. Ruuskan talon eloaita	paik.
20. Räihälän talon päärakennus, jyvääita ja nuottakota	paik.
21. Huopanankosken miljö	valt./maak./paik.
22. Huopanankosken vallikaivannot	maak.
24. Pounin talon aittarivi	paik.
25. Rantalan talon asuinrakennus	paik.
26. Valkaman talon pihapiiri	paik.
52. Samulan eloaita ja aittarivi	paik.
100. Hakkarilan talon aitat ja paja	paik.
101. Joutsenjärven talon pihapiiri ja miljö	maak./paik.
102. Lapinjärven talon päärakennus	paik.
105. Kalliojärvi, aitat	paik.
120. Kauppilan talon eloaita	paik.
121. Koivulahden tilan päärakennus ja luhti	paik.
122. Muurueen koulu	paik.
123. Puronsuun talon aitat	paik.
190. Hiekkaharjun talon kiviaitta	paik.
191. Kolarin talon kivikellari ja aitat	paik.
192. Kulhanniemen talon pihapiiri	maak./paik.
193. Niemelän talon päärakennus ja aitat	paik.
194. Rajalan talon asuinrakennus ja aitta	maak.
195. Sammalisen talon pihapiiri	maak./paik.
196. Tarvaalan talon päärakennus	maak.
197. Vuorilahden seurantalo	paik.

Vuorilahden seurantalo

Kaavatyön yhteydessä laadittiin kylien kulttuuriympäristöselvitykset. Näiden perusteella alueelle sijoittuvat Keski-Suomen museon inventointikohteiden lisäksi seuraavat kyläkuvallisesti arvokkaat kohteet:

(numerointi vastaa kulttuuriympäristöselvityksen kohdenumeroita)

sk 1. Mattilan talo	kyläkuvall.
sk 2. Vuorilahden koulu	kyläkuvall.
sk 3. Vuorilahden työväentalo	kyläkuvall.
sk 4. Ullanlinna	kyläkuvall.
sk 5. Korpelan pihapiiri	kyläkuvall.
sk 6. Piilolan torpan vanha rakennuspaikka	kyläkuvall.
sk 7. Niskan talo	kyläkuvall.
sk.9. Huopanan koulu.	kyläkuvall.
sk 10. Huopanan entinen kauppa	kyläkuvall.
sk 11. Huopanan maamiesseurantalo (Seurakallio)	kyläkuvall.
sk 12. Uusitalo, vanhan torpan rakennuspaikka	kyläkuvall.
sk 13. Ylätalon vanha navetta ja riihi	kyläkuvall.
sk 14. Salmentaus, vanhan torpan rakennuspaikka	kyläkuvall.
sk 15. Vanhan torpan rakennuspaikka (Viinamäen itärinne)	kyläkuvall.
sk 16. Vanhan torpan rakennuspaikka (koulun lähellä)	kyläkuvall.
sk 25. Kaupparinne, entinen kauppa	kyläkuvall./paikall.
sk 26. Kolmio, entinen kauppa	kyläkuvall./paikall.

1.8 Kaavan vaikutusten arviointi

Yleiskaavan ja sen toteuttamisen vaikutukset pyritään huomioimaan koko kaavatyön ajan ja sen osana.

Maankäytöllisten ympäristövaikutusten lisäksi selvityksissä pyritään arvioimaan yleiskaavan yhdyskuntataloudellisia, sosiaalisia, liikenteellisiä yms. vaikutuksia tarvittavissa määrin.

Muuruejärvi – Vuosjärvi rantayleiskaavan ja kylien osayleiskaavojen tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Alueista laaditaan tarvittavat perusselvitykset kaavojen perustiedoiksi.

Suunnittelualueelta selvitetään maastokäynnein ja olemassa olevien asiakirjojen pohjalta, joita ovat mm:

- emätilaselvitys
- pohjavesi- ja muut erityisalueet
- veden korkeustiedot
- muinaismuistokohteet
- suojelukohteet
- tärkeät luonto- ja maisemakohteet
- kulttuurihistorialliset kohteet
- nykyinen rakentamistilanne
- rakentamiskelpoisuus
- kaavoitustilanne, seutukaava
- tehdyt suunnitelmat
- saastuneet maa-alueet

- liito-oravaselvitys
- Natura-tarvearviointi

Näitä selvityksiä on tarkasteltava riittävyyden osalta ja tutkittava mahdollisuudet täydennyksiin.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- ympäristöhaittojen vähentäminen;
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen;
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Suunnittelutyön yhteydessä arvioidaan kaavan vaikutuksia seuraavien tekijöiden osalta:

- vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan
- maa- ja metsätalouteen
- vesistöön
- kulttuuriympäristöön
- yhdyskuntarakenteeseen
- liikenteeseen ja yhdyskuntatekniseen huoltoon
- sosiaaliset vaikutukset
- taloudelliset vaikutukset

2. TAVOITTEET

2.1 Yleiset tavoitteet

Yleiskaavan laatimisen tarkoituksena on saada aikaan suunnitelma, jolla suunnittelualue saadaan yhtenäisen ja kokonaisvaltaisen suunnittelun piiriin. Yleiskaavalla pyritään sovittamaan yhteen yleiset ja yksityiset edut.

Yleiskaavan keskeisiä tavoitteita ovat mm:

- turvataan ranta- ja kyläalueiden monipuolinen käyttö; asutus, maa- ja metsätalous sekä muu elinkeino, yleinen virkistys ja suojelu
- huomioidaan rantojen ja vesistöjen sietokyky; luonnonolosuhteet, maisema, vesistöjen kuormitus
- huomioidaan kyläkeskusten luonnon- ja maisemaolosuhteet sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteet
- turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu
- yksinkertaistetaan, nopeutetaan ja yhdenmukaistetaan rakennus- ja poikkeuslupien käsittelyä

2.2 Alue- ja toimintokohtaiset tavoitteet

Tavoitteet on esitetty yleispiirteisesti ja aluevaraukset tarkentuvat varsinaisessa yleiskaavakartassa.

1. *Suunnittelualueeseen rajoittuvat Huopanankosken, Huopan, Vuorilahden ja Keihärinkosken kyläalueet*

Kyläalueille on tehty kevään 2005 aikana kulttuuriympäristöselvitykset.
(Oheismateriaalia)

Kulttuuriympäristön inventoinnissa on keskitytty yksityiskohtaisen rakennusten inventoinnin sijaan määrittelemään alueen kulttuuriympäristön luonteenpiirteet huomioiden myös alueen maisemahistoria. Inventoinnissa on määritelty kulttuuriympäristön ominaispiirteet ja kulttuurihistoriallinen arvo. Alueiden säilytettävät ominaisuudet on kuvattu ja niiden perusteella on laadittu suositukset kaavamerkintöjä ja -määräyksiä varten.

Kylien palveluiden säilymistä tuetaan keskittämällä loma-asutusta, pysyvää asutusta sekä maatilamatkailu- ja virkistysalueita kylien ja palveluiden läheisyyteen.

Ranta- ja kyläyleiskaavan tavoitteena on ohjata kylien maankäyttöä ja luoda edellytyksiä kylien kehittymiselle ja elinvoimaisena säilymiselle.

Huopanankosken kyläalue ja osa Keihärinkosken kyläalueesta sisältyy oikeusvaikutteiseen rantayleiskaavaan, joka toimii suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena. Huopan ja Vuorilahden kyläalueille laaditaan ohjeelliset kyläyleiskaavat, jotka toimivat ohjeena rakennuslupamenettelyssä.

2. *Huopanankosken alue*

Huopanankoski

Huopanankosken aluetta on useassa yhteydessä kutsuttu kansallismiljööksi. Huopanankoski on suojeltu koskiensuojelulain nojalla (Koskiensuojelulaki 35 / 1987).

Huopanankosken rannat ovat kulttuurimaisemana ja merkittävänä virkistyskalastuskohteena rantarakentamisen kannalta erityisaluetta, joka tulisi jättää ilman lisärakentamista.

Koskirannat tulisi säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina, samoin kuin Niskasaari Vuosjärven puolella.

Kosken pohjoisrannalla, vanhan maantiesillan alapuolella, oleva peltoranta tulisi säilyttää avoimena, kuitenkin säilyttäen osan pensaikoista rantaluonnon monimuotoisuutta lisäämässä.

3. Keihärinkosken alue

Keihärinkosken alue on käsitelty Ylä-Keiteleen rantaosayleiskaavoituksen yhteydessä.

Keihärinkosken alue on kumoutuvassa 5. VK:ssa osoitettu merkinnällä SL, luonnonsuojelualue.

Maakuntakaavassa Keihärinkoski on merkitty merkinnällä vm , vesimatkailun kehittämisen kohdealue.

Alue on kulttuurimaisemallisesti edustava, kalaisa koski, joka on suojeltu koskiensuojelulain nojalla. (Koskiensuojelulaki 35 / 1987).

Keihärinkoski

4. Muuruejärven saaret

Maakuntakaavassa ko. saaria ei ole erikseen mainittu.

Rutasaari, Vihonsaari, Koirasaaret, Louhusaari ja Myllysaari on 5. VK:ssa osoitettu virkistysalueeksi. Saaret ovat vesimaiseman kannalta merkittäviä.

Saaret soveltuvat veneretkeilyalueeksi.

Alueelle kohdistuu ympäristö- ja virkistyskäyttöarvoja. Mahdollinen rakennusoikeus pyritään sijoittamaan maanomistajien muille ranta-alueille.

Rantayleiskaavassa tarkennetaan suojeluun osoitettavien alueiden rajaukset ja kaavamääräykset sekä selvitetään mahdollinen siirrettävä tai korvattava rakennusoikeus

Rajasaari

Rajasaareen on Metsähallituksen päätöksellä perustettu suojelumetsä. Saareen osoitetaan rakennuspaikkoja merkinnällä MY-1/ra 7, alue on tarkoitettu maaja metsätalouden harjoittamiseen tai haja-asutusluonteiseen omarantaisten lomiasuntojen rakentamiseen. Alueelle voi sijoittaa tarvittaessa ra –merkinnän mukaisen määrän rantarakentamista. Alueen rakentamisessa on otettava huomioon alueen ympäristöarvot. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisemaytölupaa

Koirasaaret

Koirasaarille suositellaan mairinnousukieltoa ajalle 01.05.- 15. 07, selkälökkien pesimäajan vuoksi.

5. Ruuhijärvet

Maakuntakaavassa suunnittelualueelle sijoittuva Ruokomäki on merkattu merkinnällä SL, luonnonsuojelualue. Kalliojyrkänteiden, lampien ja soiden kirjoma edustava vanhojen metsien suojeluohjelman kohde, Natura alue, FI0900118.

Ruuhijärvet on kumoutuvassa 5. VK:ssa osoitettu virkistyskalastusalueeksi. Alueeseen kuuluu 4 järveä; Luotonen, Poskunen, Ruuhilampi ja Vuorenaluslampi.

Alueen virkistyskalastusalueelle on osoitettu kalastusmatkailupalvelua osoittava alueen osa merkinnällä RM-S 1500.

Pieni-Palojärvi

Pienen Palojärven ympärillä oleva metsä kuuluu Etelä-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelman asetuksella perustettavaksi ehdotettuihin valtionmaiden täydennyskohteisiin.

Alue kuuluu Natura 2000 verkostoon, kohde numero on FI0900129. Maakuntakaavassa alue on merkitty merkinnällä SL, luonnonsuojelualue.

Yleiskaavaan alue merkitään luonnonsuojelualueeksi, SL.

Alueella on rakentaminen kielletty.

Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus siirretään rakentamisen sallivalle alueelle.

6. Vuosjärven saaret

Kalliosaari, Pajuluoto ja Koirasaaren eteläkärki on kumoutuvassa 5. VK:ssa osoitettu virkistysalueeksi, V, erityisesti veneretkeilyalueeksi.

Maakuntakaavassa saaria ei erikseen mainita.

Vuosjärven rakentamattomille saarille ei sallita rakentamista.

2.3 Mitoitusperusteet

2.3.1 Yleiset mitoitusperusteet

Viitasaaren kaupunginvaltuusto on 17.01.2005 § 17 hyväksynyt Muurue – Vuosjärvi rantayleiskaavan tavoitteet ja mitoitusperusteet.

Tärkein loma-asutuksen mitoitusperuste on :

- omarantaisten loma-asuntojen lukumäärä / muunnettu-rantakilometri.

Muita tekijöitä ovat:

- vesipinta-ala / loma-asunto
- maapinta-ala / loma-asunto
- rakentamattoman rantaviivan osuus

Pyrittäessä maanomistajien tasapuoliseen kohteluun on jäljellä olevaa rantarakennusoikeutta tutkittava lisäksi tilakohtaisesti.

Loma-asutuksen mitoitus noudattaa seuraavia pääperiaatteita:

1. Tarkastelu suoritetaan rantaviivan pituuden perusteella.

Rantaviivan pituudella tarkoitetaan nk. muunnettua rantaviivaa eli mitoitusrantaviivaa.

Kaupungin rakennusjärjestyksen mukaisesti vesistön rannalla olevan rakennuspaikan vesistöön tai vesijättöön rajoittuvan, rannan suuntaisen pituuden on oltava vähintään 40 metriä.

2. Rakennuspaikka = loma-asuntoyksikkö.

Loma-asuntoyksiköllä tarkoitetaan tavanomaista omarantaista rakennuspaikkaa, jolla voi olla loma-asunnon lisäksi erillinen sauna ja talousrakennuksia.

3. Uusia rakennuspaikkoja muodostettaessa on erityisesti huomioitava, ettei maanomistajien tasapuolinen kohtelu vesistön rantojen osalta vaarannu sekä että vesistön ominaisuudet ja vedenlaatu huomioiden sen käyttökestävyys tai sietokyky eivät vaarannu.

4. Pienten vesialueiden rantavyöhykkeelle sijoituvia rakennuspaikkoja muodostettaessa tulee huolehtia, että vesistön virkistyskäyttöarvo säilyy vähintään välttävänä. Virkistysarvo katsotaan välttäväksi, kun muodostettavaa rakennuspaikkaa kohden käytettävissä 2 – 3 ha vapaata vesialuetta.
5. Mitoituksessa tarkastellaan myös vesistön, maaston, kasvillisuuden ja rakennuspaikkojen sijainnin vaikutuksia loma-asutuksen määrään.
6. Jos vesijätö on rakennuskelpoinen ja se täyttää rakennusjärjestyksen vaatimukset, sillä on itsenäinen rakennusoikeus. Muuten rakennusoikeus jaetaan tasan taustamaanomistajan/-omistajien kesken.

Rakennuskelpoiseksi ei voida katsoa missään olosuhteissa alle 40 m syvyistä vesijätöä. Pääsääntöisesti vesijätöillä ei ole rakennusoikeutta, vaan mahdollinen rakennusoikeus (edellä mainitun rakennuskelpoisuustarkastelun jälkeen) lasketaan taustamaanomistajan hyväksi.

2.3.2 Kyläkeskusten läheiset ranta-alueet

Vuorilahden ja Keihärinkosken kyläkeskuksen ranta-alueilla emätilakohtaisen rakennusoikeuden määrä on 7 loma-asuntoa muutetulle rantaviivakilometrille.

Huopanan kyläkeskuksen ranta-alueilla rakennusoikeuden määrä on 5 loma-asuntoa / muunnettu rantaviivakilometri.

Huopankosken kosken rannalla emätilakohtaisen rakennusoikeuden määrä on 4 loma-asuntoa muunnetulle rantaviivakilometrille.

Kosken rannalle tuleva mahdollinen uusi rakennusoikeus pyritään maaomistuksen salliessa siirtämään Muuruejärven ja Vuosjärven rannoille.

Luonnonolosuhteiden ja maisemallisten tekijöiden vaikutus rakentamistehokkuuteen arvioidaan vesistökohtaisesti.

2.3.3 Tavanomaiset loma-asutuksen rannat

Tavanomaisen loma-asutuksen rannoilla emätilakohtaisen rakennusoikeuden määrä on 5 loma-asuntoa muunnetulle rantaviivakilometrille.

Luonnonolosuhteiden ja maisemallisten tekijöiden vaikutus rakentamis-tehokkuuteen arvioidaan vesistönsakohtaisesti.

Yleiskaavamääräysten mukaisesti yleiskaava-alueella noudatetaan Viitasaaren kaupungin voimassaolevaa rakennusjärjystä, ellei yleiskaavamerkinnoillä tai määräyksillä toisin ole osoitettu.

Voimassaolevan rakennusjärjestyksen 4. luku § 8.4 Rakennusten sijoittaminen ranta-alueella määrää;

- *Rakennuksen tai rakennelman etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy. Rakennuksen alin rakentamiskorkeus (kosteudelle arkojen rakennusosien) on oltava vähintään Keski-Suomen ympäristökeskuksen antaman ohjeen ” Suositus alimmista rakentamiskorkeuksista Keski-Suomen suurilla järvil-*

lä ” mukainen tai 1,0 metriä ylävesirajaa korkeammalla ja ellei sitä ole tiedossa, vähintään 1,5 metriä keskivedenkorkeutta ylempänä.

2.3.4 Arat ranta-alueet

Maisemallisesti tai luonnontilaltaan arvokkailla tai ekologiselta sietokyvyltään aroilla ranta-alueilla emätilakohtaisen rakennusoikeuden määrä on 4 loma-asuntoa / muunnettu rantakilometri.

Luonnonolosuhteiden ja maisemallisten tekijöiden vaikutus rakentamis-tehokkuuteen arvioidaan vesistönsakohtaisesti.

2.3.5 Saarten mitoitus

Viitasaaren kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan rakennuspaikan sijoituessa saareen on saaren pinta-ala oltava vähintään 10 000 m² ja saaren peitteisyys, muoto ja maasto-olosuhteet sellaiset, että rakennukset voidaan sijoittaa määräysten mukaisesti. Luonnonolosuhteiden ja maisemallisten tekijöiden vaikutus rakentamis-tehokkuuteen arvioidaan vesistönsakohtaisesti.

2.4 Rakennusoikeuden siirrot

Omistaja- tai emätilakohtaisesti pyritään aina kun siihen on mahdollisuus rakennusoikeuksien siirtoon seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Saarista mantereelle
- Virkistysalueilta rakennettavaksi suunnitelluille alueille
- Maisemallisesti tai kulutuskestävyydeltään herkiltä alueilta rakentamiseen hyvin soveltuville alueille
- Erityisiä luonnonarvoja omaavilta alueilta rakentamiseen hyvin soveltuville alueille
- Vesistön sietokyvyn kannalta heikoilta alueilta selkävesille
- Suurten yhtenäisten maisema-, virkistys- ja suojelualueiden muodostamilta yhteisiltä rakentamattomilta alueilta jo rakennetuille alueille.

3. RANTAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

3.1 Yleisperustelu

Suunnittelun lähtökohtana on rakentamisen ja muun maankäytön ohjaaminen luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan sopivaksi, maanomistajien tasapuolinen kohtelu, rantojen- ja muun luonnonsuojelun toteuttaminen ja yleisen virkistyskäytön mahdollistaminen.

3.2 Muiden suunnitelmien vaikutus

Seutukaava, kumoutuu

Yleiskaavaratkaisu on noudattanut seutukaavojen periaatteita. Virkistyskäyttöä tai ympäristöarvoja sisältävät alueet on pääosin voitu osoittaa rakentamiselta vapaaksi.

Osalla alueita on kuitenkin vahvistuneet rantakaavat, jotka ohjaavat maankäyttöä.

Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaava on maakuntavaltuuston hyväksymä 16.5.2007.

Maakuntakaava on yleispiirteinen maakunnan alueidenkäyttösuunnitelma, jonka lähtökohtana ovat maakuntasuunnitelman tavoitteet ja strategiat. Siinä esitetään alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita.

Rantayleiskaavassa pyritään edistämään maakuntakaavan toteuttamista, niin ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Yleiskaava

Suunnittelualue rajoittuu Ylä-Keiteleeseen rantaosayleiskaavaan, Kannonkosken Vuosjärven rantayleiskaavaan ja Kivijärven rantayleiskaavaan. Kaavoituksessa pyritään huomioimaan myös naapurikuntien rantayleiskaavat ja niiden merkinnät.

Suunnittelualueeseen sisältyy Suomen ympäristökeskuksen 27.12.1999 vahvistama Huopanan rantaosayleiskaava.

Huopanan rantaosayleiskaavan merkinnät on tarkistettu tämän rantayleiskaavan mukaisiksi.

Kaavan sisältöä on samalla tarkistettu osoittamalla täydennysrakentamiseen sopivia alueita, lisäämällä AT –aluetta, kyläkeskuksen alue, sekä osoittamalla kohde- ja osaluomerkinnot kulttuuriympäristöselvityksen suositusten mukaisesti

Rantakaavat

Rantakaavat on huomioitu sellaisinaan yleiskaavatasoisin merkinnöin. Rantakaavojen rakennuspaikat ovat yhtenevät yleiskaavan kanssa.

3.3 Kokonaismitoitus

Suunnittelualueella on todellista rantaviivaa n. 187 km, josta rakennusoikeuden mitoitukseen on huomioitu n. 168 km ns. muunnettua eli mitoitusrantaviivaa (mrv). Rakennusoikeus on määritetty tilakohtaisesti.

Kokonaismitoitus muodostuu seuraavasti:

- Rantaviivaa	n. 187 km
- Muunnettua rantaviivaa	n. 168 km
- Sijoitettu rakennusoikeus	678 kpl

Sijoitetulla rakennusoikeudella tarkoitetaan olevia ja uusia rantarakennuspaikkoja.

Sijoitettu rakennustiheys on seuraava:

- Todellista rantaviivaa kohti (nykyinen	3,63 rakennuspaikkaa 1.95)
- Muunnettua rantaviivaa kohti (nykyinen	4.10 rakennuspaikkaa 2,17)

Sijoitetusta rakennusoikeudesta uusia rakennuspaikkoja on 313 kpl ja vanhoja 365 kpl.

Mitoitustaulukko emätiloittain on erillisenä liitteenä 5.

3.4 Aluevaraukset

Kaava-alueen aluevaraukset osoitetaan kaavamerkinnoin, jotka ovat mahdollisimman yhtenevät sekä Ylä-Keiteleen että Keski-Keiteleen rantayleiskaava merkintöjen kanssa.

Kaavamerkinnot ovat seuraavat:

AO, asuntoalue

Asuntoalue on tarkoitettu ympärivuotisten erillispientalojen rakentamiseen ja niihin liittyvien ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien työtilojen rakentamiseen.

Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Alueiden rakennusoikeus on tutkittu tilakohtaisesti.

AP, asuinpientalojen alue

Alue on tarkoitettu erillisten tai kytkettyjen pientalojen rakentamiseen.

Rakennuspaikan rakennusoikeus määräytyy rakennuspaikan pinta-alan perusteella tehokkuudella $e = 0,2$

AT, kyläkeskuksen alue

Alue on tarkoitettu kyläasutuksen, maatalojen talouskeskusten, maatilamatkailun, ympäristöhäiriöitä tuottamattomien työtilojen ja kylän palveluiden rakentamista varten.

Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Rakennuspaikkojen suunnittelussa ja rakentamisessa on erityisesti otettava huomioon kylän rakennusperinne ja kulttuurimaisema sekä tarvittavat keskitetyn kunnallistekniikan järjestelyt.

AM, maatalojen talouskeskusten alue

Alue on tarkoitettu maatalojen talouskeskusten rakentamiseen. Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

ET, yhdyskuntateknisen huollon alue

Alue on tarkoitettu vedenottamoa varten.

L, liikennealue

M, maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueelle sallitaan haja-asutusmainen rakentaminen MRL 72 §:n mukaisen ranta-alueen ulkopuolella.

Rakennuslupa hakemuksessa on osoitettava, että käyttövedettä on riittävästi saatavilla ja että vesi-, jätevesi- ja jätehuolto hoidetaan siten, ettei vesistöä eikä pohjavettä saastuteta.

Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia valtakunnallisia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty rakentamisen sallivalle alueelle.

M-1/ra 1, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolle voi sijoittaa rantarakentamista

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tai haja-asutusluonteiseen omarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen.

Alueelle voi sijoittaa tarvittaessa ra –merkinnän mukaisen määrän rantarakentamista. Alueen rakentamisessa on otettava huomioon alueen ympäristöarvot. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä tarkastellaan kukin rakennuspaikka erikseen.

Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia valtakunnallisia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

MU, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä ulkoilukäyttöön. Maa- ja metsätaloudessa on otettava huomioon alueen ulkoilukäyttö ja luonnonmaisema. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita ja metsäluonnon arvokkaista elinympäristöjä koskevia valtakunnallisia metsänhoitosuosituksia.

Alueella sallitaan rakentaminen maa- ja metsätaloutta varten. Alueelle voidaan rakentaa myös maisemaan sopivia ulkoilureittiä palvelevia pienehköjä rakenteita ja laitteita.

Osa-alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät alueen maisemallisia arvoja.

Alueen arvot on kuvattu erillisessä luonto- ja maisemaselvityksessä ja kylien kulttuuriympäristöselvityksessä.

Alueen mahdollinen rakennusoikeus pyritään siirtämään rakentamisen sallivalle alueelle.

MY, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Alue, jolla on vesimaiseman, luonnonympäristön tai kulttuuriympäristön erityisiä arvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta.

Alueen pellot tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää avoimina.

Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia valtakunnallisia ranta-alueita ja metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä koskevia metsänhoitosuosituksia.

Maisemaa olennaisesti muuttavat metsänkäsittelytoimet on kielletty ranta-alueella, pääsääntöisesti 200 metrin etäisyydellä.

Alueella sallitaan rakentaminen vain maa- ja metsätaloutta varten.

Osa-alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät alueen maisemallisia arvoja.

Alueen arvot on kuvattu erillisessä luonto- ja maisemaselvityksessä ja kylien kulttuuriympäristöselvityksessä.

Alueen mahdollinen rakennusoikeus pyritään siirtämään rakentamisen sallivalle alueelle

MY-1/ ra 7, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, mutta jolle voi sijoittaa rantarakentamista

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tai haja-asutusluonteiseen omarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen.

Alueelle voi sijoittaa tarvittaessa ra –merkinnän mukaisen määrän rantarakentamista.

Alueen rakentamisessa on otettava huomioon alueen ympäristöarvot.

Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyö lupaa

Rakennusten sijoittamisessa on erityisesti otettava huomioon alueen maisemalliset ominaispiirteet.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä tarkastellaan kukin rakennuspaikka erikseen.

Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia valtakunnallisia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Alue on osoitettu Rajasaareen.

PY, julkisten palvelujen ja hallinnonalue

Merkinnällä osoitetaan etupäässä julkisten palvelujen tarvitsemat alueet.

Huopanan koulu on osoitettu ko. merkinnällä

RA, loma-asuntoalue

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen.

Numero osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Alueiden rakennusoikeudet on tutkittu tilakohtaisesti.

RA-1, loma-asuntoalue

RA-1 –merkinnällä varustettu rakennuspaikka on sijoitettu alueelle, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Alueen rakentamisessa on otettava huomioon alueen erityiset ympäristöarvot.

Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maisematyö lupaa

Rakennusten sijoittamisessa on erityisesti otettava huomioon alueen maisemalliset ominaispiirteet.

Rakennusluvan myöntämisen yhteydessä tarkastellaan kukin rakennuspaikka erikseen.

RM, matkailupalvelualue

Alue on tarkoitettu matkailu- ja lomakeskusten rakentamiseen sekä muille matkailua palveleville toiminnoille.

RM-S 1 500, kalastusmatkailupalvelualue.

Alue on tarkoitettu kalastukseen liittyvän matkailu- ja lomakeskusten rakentamiseen sekä muille matkailua palveleville toiminnoille.

Rakentamisessa tulee huomioida ja säilyttää alueelle liittyvät luonnonympäristölliset arvot. Toteuttaminen edellyttää lisäksi yksityiskohtaisempaa suunnittelua, jossa tutkitaan mm. vesi-, jätevesi ja jätehuollon ratkaisut sekä rakentamisen vaikutukset ympäristöön.

Rakennusoikeus on enintään 1 500 m². Yksittäisen rakennuksen enimmäiskoko on 100 k-m². Rakennusoikeus (5 kpl) on muutettu vastaavaksi kerrosoikeudeksi.

Alue on osoitettu Ruuhijärven virkistyskalastusalueelle.

RV, loma- ja matkailualue

Alue on tarkoitettu retkeily-, vapaa-ajanvietto- ja matkailupalvelurakennusten rakentamiseen.

Niskan talo ympäristöineen on osoitettu RV –merkinnällä.

SL, luonnonsuojelualue

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettavaksi tarkoitettu, valtion toimesta toteutettava alue.

Alueella on kielletty rakentaminen, maaperän kaivaminen ja muokkaaminen, turve- maiden ottaminen sekä muut alueen luonnontilaa muuttavat toimenpiteet, kunnes alueesta on muodostettu luonnonsuojelualue.

Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty rakentamisen sallivalle alueelle.

SM, muinaismuistoalue

Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.

Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty.

Huopanakosken vallihaudat on osoitettu ko. merkinnällä

VP, lähivirkistysalue

Alue on Vuossaaren rantakaavassa merkattu korttelin I yhteiskäyttöön.

Alue sijaitsee Korpisaarella

W-1, vesialue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Alue, jolla on erityisiä arvoja vesimaiseman, -kasvillisuuden tai –eläimistön kannalta. Valtaosa alueista tulee säilyttää luonnontilaisena.

Huopanakosken jokiuoma on osoitettu ko. merkinnällä.

W, vesialue

Merkinnällä osoitetaan sellaiset alueet, jotka on tarkoitettu säilytettäväksi vesialueena.

Iv, venevalkama

vv, uimaranta

Yleiskaavakarttaan on osoitettu lisäksi aluerajaus- tai kohdemerkinnöin;

- rantakaavat (ran)
- pohjavesialueet (pv)
- Natura-alueet (nat)
- arvokkaat kulttuuri maisemat (kma),
- Huopanakoski, valtakunnallinen kulttuuriympäristö (kma-1)
- arvokkaat luonnonmaisemat (lma)
- arvokkaat perinnemaisemat (luo-3)
- luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja kohteet (luo)
- rakennussuojelukohteet tai –alueet (sr)
- kyläkuvallisesti arvokkaat kohteet (sk) sekä suojeltavat muinaismuistot (sm)

- ohjeellinen moottorikelkkareitti
- vesiliikenteen yhteystarve
- kalapolku
- vesimatkailun kehittämisen kohdealue (vm)

Rakennusten sijoittumisessa rantaan nähden, niiden ympäristöön sopeutumisesta, rakennuspaikkojen muodosta, koosta, rakennusoikeudesta ja hoidosta on voimassa mitä kaupungin rakennusjärjestyksessä on määrätty.

3.5 Yhdyskuntatekninen huolto

Vedenhankintaa helpottaa oleellisesti rakennetut vesiosuuskuntien yhdysvesijohdot.

Jätevesihuollon kiinteistökohtaisissa ratkaisuissa käymälätyypin valintaan sekä pesuvesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota ja toteuttamisessa on noudatettava voimassa olevia viranomaismääräyksiä.

Viitasaaren kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma, 2004

Viitasaaren kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaan kiinteistöjen etäisyydet ovat suurimmaksi osaksi niin pitkiä, ettei viemäriverkostolle ja kyläkohtaiselle jätevesien käsittelylle / biologiselle pienpuhdistamolle ole taloudellisia edellytyksiä. Haja-asutusalueilla ja kyläkeskuksissa keskitetty jätevesihuolto tulee kyseeseen lähinnä muutaman talon yhteisinä järjestelminä.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaan ranta- ja kyläyleiskaavan alueella ainoastaan Huopanassa, koulun seudulla, on riittävä asutuskeskittymä (keskimäärin 20 kiinteistöä) yhteisen jäteveden puhdistamisen järjestämiseen, mutta tarkempia selvityksiä maastosta ja maaperästä ei yhteisiä järjestelmiä varten ole tehty.

Jätehuollossa noudatetaan kaupungin jätehuoltomääräyksiä.

Rantatiestö sekä rantaan tulevat avojohtolinjat on maisemoitava huolellisesti. Ilmajohtoja saarien sähköistykseen tai vesistön ylitykseen ei sallita.

3.6 Luonnonympäristö

Rantayleiskaavassa luonnonympäristön asettamat lähtökohdat on otettu huomioon.

Suojelualueiden osoittamisen lisäksi rakentamiselta on pyritty suojaamaan ympäristöltään arkoja alueita luonto- ja maisemaselvityksen mukaisesti.

Kaavassa on luonto- ja maisemaselvityksen ja Natura 2000 –ehdotuksen perusteella osoitettu suojelualueita SL - ja MU –alueita.

Mahdolliset rakennusoikeudet näiltä alueilta on pyritty siirtämään rakentamisen salliville alueille.

3.7 Rantayleiskaavan ja kylien osayleiskaavan vaikutukset

3.7.1 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan

Rantayleiskaava on laadittu siten, että kaavan toteutumisesta aiheutuvat negatiiviset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pienet.

Arvokkaat luonnon- ja maisemanosat on osoitettu luonnonsuojelu- tai ympäristöarvo- ja sisältäviksi maa- ja metsätalousalueiksi (SL, MU, MY).

Uutta rakentamista ei ole mahdollisuuksien mukaan osoitettu maisemallisesti arvokkaisiin eikä luontoarvoiltaan merkittäviin kohteisiin.

Rantamaisemaan tulevat uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan olemassa olevien lomarakennusten yhteyteen.

Kyläalueilla on osoitettu täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet pääasiassa olemassa olevan kyläasutuksen yhteyteen tai metsäsaarekkeisiin. Kylien täydennysrakentaminen on osoitettu maisemaan ja luonnonympäristöön sopivalla tavalla.

Uuden loma-asutuksen vaikutus näkyy maisemassa rantaviivan siistimisestä pusikoista ja osan tontin puuston kaatamisena, rehevillä rannoilla vesikasvillisuutta todennäköisesti niitetään.

Uusien rakennuspaikkojen määrä suhteessa koko kaava-alueeseen ei aiheuta merkittävää vaikutusta luonnonarvoihin ja maisemaan. Maisemamuutoksiltaan herkemmillä pienillä lammilla ja ekologisina käytävinä toimivien pienten virtavesien rannoille ei ole pääsääntöisesti osoitettu uutta rakentamista.

Maisema-arvojen turvaamiseksi maisema-arvoiltaan merkittävimmissä kohteissa kuten rantakallioilla vaaditaan maisemaa muuttaviin toimenpiteisiin maisematyöluja.

Natura-alueet

Natura-alueiden suojeluarvot on turvattu merkitsemällä Natura-alueet kokonaisuudessaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi luonnonsuojelualueiksi.

SL, luonnonsuojelualue; Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettavaksi tarkoitettu, valtion toimesta toteutettava alue. Alueella on kielletty rakentaminen, maaperän kaivaminen ja muokkaaminen, turvemaiden ottaminen sekä muut alueen luonnontilaa muuttavat toimenpiteet, kunnes alueesta on muodostettu luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelulain pykälien 65 - 66 mukainen Natura-arviointi

Natura-arvioinnin lähtökohtana on Natura 2000 –alueiden suojelun turvaamiseksi säädetyt luonnonsuojelulain 65–66 pykälät. Ensimmäinen mainittu säännös koskee arviointivelvollisuutta. Natura -alueen ulkopuolella toteutettavan hankkeen arviointivelvollisuus syntyy, jos sillä todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Toinen mainittu säännös koskee heikentämiskieltoa.

Natura-arviointiin liittyy kaksi vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa arvioidaan ylittyykö merkittävän haitan kynnyks vai ei (tarvearviointi). Mikäli kynnys ylittyy, laaditaan var-

sinainen luonnonsuojelulain mukainen Natura–arviointi, josta alueellinen ympäristökeskus antaa lausunnon.

Tarvearviointi, jonka on laatinut FCG Suunnittelukeskus Oy:n Kuopion toimistosta FK, biologi Jari Kärkkäinen arvioidaan Muurue- ja Vuosjärven rantayleiskaavan vaikutuksia Ruokomäen (FI0900118) ja Pienen Palojärven (FI0900129) Natura-alueiden luontoarvoihin.

Tarvearvioinnin yhteenveto:

Olemassa olevan aineiston perusteella voidaan todeta, että Muurue- ja Vuosjärven rantayleiskaavan toteuttaminen ei heikennä Ruokomäen (FI0900118) ja Pienen Palojärven (FI0900129) Natura -alueilla esiintyvien suojeltavien luontotyyppien luontoarvoja tai muuta niiden levinneisyyttä ja ominaispiirteitä. Kaavan toteuttamisesta ei näin ollen aiheudu luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkittävää heikentymistä niille luonnonarvoille, joiden perusteella Natura–kohteet ovat sisällytetty Suomen Natura 2000-suojelualueverkostoon. Luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointia ei ole tarpeen laatia. (Oheismateriaalia)

Maa- ja metsätalous

Kaavan vaikutukset maa- ja metsätalouteen pysyvät pääsääntöisesti ennallaan.

Kaavassa on rajattu alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Näillä alueilla vaaditaan maisemaa muuttaviin toimenpiteisiin maisematyö lupa (MRL 128 §), jolla voidaan vaikuttaa oleellisesti maisema-arvojen säilymiseen.

Haja-asutustyyppinen rakentaminen ei ole sallittua ranta-alueiden maa- ja metsätalousohjeilla.

Maa- ja metsätalousohjeiden alueiden rakennusoikeus on siirretty, mikäli mahdollista, maanomistajan rakentamista salliville ranta-alueille.

Muilla alueilla kaava ei vaikuta maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

3.7.2 Vesistöt

Alueen vedet kuuluvat Viitasaaren reitin vesistöalueeseen.

Suurin osa alueen vesistä on vesien yleisessä käyttökelpoisuusluokituksessa luokiteltu luokkaan hyvä.

Luontoarvoiltaan merkittävillä vesistöillä mitoituksessa ja rakennuspaikkojen sijoittamisessa on huomioitu suojeluarvojen turvaaminen.

Vesihuollon järjestämisessä uusille rakennuspaikoille noudatetaan kaupungin voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Selvitysalueen keskeiset järvet ovat Muuruejärvi ja Vuosjärvi.

Muuruejärvi

Muuruejärvi on rehevöitymistutkimuksen mukaan pääosaltaan lähes karu. Järvi on Koivulahtea ja Rutalahtea lukuunottamatta hyvässä kunnossa.

Veden käyttökelpoisuusluokka on hyvä. Koivulahteen laskee tummavetinen ja rehevä Komujoki ja Rutalahteen Pitkápuro. Ne heikentävät osaltaan lahtivesien laatua.

Molemmat lahdet ovat lievästi rehevöityneitä.

Vuosjärvi

Vuosjärvi on rehevöitymistutkimuksen mukaan pääosaltaan lähes karu.

Veden käyttökelpoisuusluokka on hyvä

Ala-Kutemainen eli Myllylampi, Komujärvi, Syväjärvi ja Ylä-kutemainen

Komujoen vesistö, johon kuuluvat seuraavat järvet; Ala-Kutemainen eli Myllylampi, Komujärvi, Syväjärvi ja Ylä-kutemainen on kauttaaltaan rehevöitynyt.

Terelampi,

Terelammessa vedenlaatu on hyvä.

Valkeisjärvi

Valkeisjärvi on kirkasvetinen ja karu järvi, jonka vedenlaatu on hyvä.

Loma-asutuksen toteuttamisessa suurimmat ympäristövaikutukset kohdistuvat kulu-
tuskestävyydeltään aroille rannoille ja vedenvaihtuvuudeltaan heikkoihin, rehevöity-
neisiin lahtiin.

Uhanalaisten eläin- tai kasvilajien tai kasvupaikkojen alueille ei ole uutta rakentamista osoitettu.

Komujoki

Komujoki

Komujärvi laskee vetensä Muuruejärveen Komujoen kautta. Komujoen yläosalla, ennen Ylä-Kutemaista, on useita pieniä koskia. Koskien rannoilla kasvillisuus on lehtomaista.

Komujoen vesi on väriltään ruskeaa ja humuspitoista.

Salmijoki

Salmijoki on Komujärven ja Syväjärven välissä. Salminiemien kohdalla on ollut pieni koski, joka on perattu. Salmijoen virtaus selvästi hidastuu ennen Komujärveä.

3.7.3 Vaikutukset rakennettuun ja kulttuuriympäristöön

Kulttuurimaisemat on huomioitu kaavassa uusien rakennuspaikkojen sijoittelulla.

- Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennuskohteet on osoitettu sr –merkinnällä.
- Muinaismuistoalueet on osoitettu sm –merkinnällä.
- Arvokas luonnonmaisema on osoitettu lma –merkinnällä
- Arvokas luontokohde on osoitettu luo –merkinnällä.
- Arvokas kulttuurimaisema on osoitettu kma –merkinnällä.
- Huopanankosken arvokas kulttuurimaisema on osoitettu kma-1 –merkinnällä
- Kyläkuvallisesti arvokas alue, rakennus tai rakennusryhmä on merkitty sk –merkinnällä
- Arvokas perinnemaisema on osoitettu luo-3 –merkinnällä.

Kohdemerkintöjen lisäksi ympäristön maankäyttö on pyritty sovittamaan kohteen luonteen mukaiseksi.

Rantayleiskaavassa otettu huomioon kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti merkittävien kohteiden ja alueiden sekä muinaismuistokohteiden säilyminen, valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kohteet on merkitty kaavaan suojeluarvot säilyttävillä merkinnöillä.

Huopanan, Huopanankosken ja Vuorilahden kyläkeskuksiin on tehty erilliset kulttuuriympäristöselvitykset, joiden suositukset kaavamerkinnöiksi on huomioitu kaavassa. Kulttuuriympäristöselvityksessä määriteltiin kyläkeskusten kulttuuriympäristöjen ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Huopanan ja Vuorilahden kyläalueilla kaava on ohjeellinen, jolloin kylien erityispiirteitä korostavat merkinnät jäävät lähinnä informatiivisiksi. Niitä tukevat myöhemmin laadittavat yleispiirteiset kylien rakennustapa-ohjeet.

3.7.4 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Rantayleiskaava antaa mahdollisuuden kehittää Viitasaaren kaupungin kannalta tärkeää loma-asutusta. Loma-asutus on alueella paikoitellen melko tiheää. Uudet loma-asunnot on pyritty osoittamaan olevien yhteyteen.

Ympärivuotista asutusta on tavoitteiden mukaisesti keskitetty kyläkeskuksiin, palvelujen tuntumaan. Kyläalueille (ohjeellinen kylien osayleiskaava) osoitettiin täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet tukeutuen nykyiseen kylien tie- ja vesijohtoverkkoon. Täydennysrakentamiseen soveltuvien alueiden osoittaminen kaavassa tukee osaltaan kylien elinvoimaisuuden säilymistä. Kylien osalta kyse on yhdyskuntarakenteen täydentämisestä.

Kaavalla on selvitetty rantojen rakennusoikeus tasapuolisesti ottaen huomioon luonto- ja muut erityisarvot. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu mahdollisimman hyvälle rakennuspaikoille maanomistajien toiveiden mukaisesti siten, että luontoarvot eivät vaarannu ja vapaata rantaviivaa jää mahdollisimman paljon.

Näiden periaatteiden mukaisesti uudella kaavan mukaisella rakentamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia olemassa olevalle ranta-asutukselle, joten vaikutukset olemassa ranta-asutukseen jää vähäiseksi.

Rantarakentaminen lisääntyy olemassa olevaan rakentamiseen nähden vähän, joten tästäkin syystä vaikutukset jäävät vähäiseksi. Lisäksi maksimi rakennusoikeuden määrä on pidetty pienenä mm. pienillä saarilla, vesistöillä erityisillä alueilla, joilla on luontoarvoja.

3.7.5 Vaikutukset liikenteeseen ja yhdyskuntatekniseen huoltoon

Liikenteen kasvulla ei ole merkittävää vaikutusta liikenteestä aiheutuvan melun määrään.

Vesiliikenteen osalta kaavaan on merkitty vesiliikenteen yhteystarpeet, Vuosjärvi - Muurue ja Muurue - Ylä-Keitele. Ennen mahdollisen yhteyshankkeen toteuttamista on selvitettävä Museoviraston meriarkeologian yksikön kanssa vedenalaisinventoinnin tarve.

Lisäksi rantayleiskaavaan on merkitty olemassa olevat venevalkamat

Kaavassa ei esitetä uusia linjauksia vesi- ja viemäri verkostolle. Alueen jätevesien käsittely tulee järjestää jätevesiasetuksen mukaisesti.

Kylien täydennysrakentaminenkaan ei tuo riittäviä taloudellisia edellytyksiä kyläkohtaisten jätevesien käsittelyjärjestelmien rakentamiselle johtuen kiinteistöjen liian pitkistä etäisyyksistä. Poikkeuksen tästä on Huopanan koulunseutu, jossa Viitasaaren kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaan on riittävä asutus (keskimäärin 20 kiinteistöä) yhteiselle järjestelmälle.

Tarkempia selvityksiä maaston ja maaperän soveltuvuudesta yhteiselle järjestelmälle ei kaavoituksen yhteydessä ole tehty. Haja-asutusalueilla ja kyläkeskuksissa keskitetty jätevesihuolto tuleekin kyseeseen lähinnä muutaman talon yhteisinä järjestelminä, joiden toteutuminen jää kiinteistön omistajien omalle vastuulle. Yhteinen järjestelmä toisi todennäköisesti säästöjä ja toimintavarmuutta verrattuna kiinteistökohtaisiin ratkaisuihin.

3.7.6 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavoituksella on pyritty myönteisiin sosiaalisiin vaikutuksiin lähinnä osallistumisen järjestämisellä ja maanomistajien tasapuolisella kohtelulla, unohtamatta kuitenkin yleisiä virkistys- ym. tarpeita esim. yhteisiä uimapaikkoja ja venevalkamia. Tämän lisäksi jokamiehenoikeudet takaavat virkistysmahdollisuudet myös niille, jotka eivät omista rantaan asti ulottuvia kiinteistöjä. Maanomistajia on kohdeltu tasapuolisesti käyttäen rantojen rakennusoikeuden mitoittamiseen kantatilatarkastelua. Suunnittelun eri vaiheissa on kuultu sekä maanomistajia että asukkaita.

Kokonaisuudessaan yleiskaavaratkaisu tukee kyläalueiden kehittymistä osoittamalla uusia rakennuspaikkoja ranta-alueille sekä ja täydennysrakentamiseen soveltuvia alueita kyläalueille.

Pysyvän asumisen ja loma-asumisen sijoittaminen toistensa läheisyyteen ei katsota aiheuttavan ristiriitaa. Pysyvä asutuksen lisääntyminen sekä rannoilla että kyläalueilla lisää yleistä turvallisuutta ympäristössä. Uudet rakennuspaikat luovat toteutuessaan edellytyksiä myös väestörakenteen monipuolistumiselle ja kylien sosiaalisten verkostojen vahvistumiselle.

Varsinaisille uusien palveluiden aluevarauksille ei ole ollut perusteita, mutta kyläkeskuksiin osoitettu joustava AT-merkintä mahdollistaa asutuksen lisäksi myös kylän tarvitsemien palveluiden rakentamisen. Palveluiden saatavuuteen kaavalla ei juurikaan pystytä vaikuttamaan. Peruselinkeinojen toimintaedellytyksiä ei ole heikennetty.

Kaavaratkaisu tukee seudullista virkistyskäyttöä. Kaavassa on osoitettu seutukaavan ja maakuntasuunnittelun mukaiset virkistysalueet ja ohjeelliset reitistöt, ulkoilureitti, moottorikelkkareitti. Tämän lisäksi kaavassa on osoitettu uimarantoja.

3.7.8 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavan yhdyskuntataloudelliset vaikutukset ovat pitkällä aikavälillä myönteiset. Lisääntyvä loma- ja pysyvä asutus tuo kaupungille verotuloja, liittymismaksuja ja välillisiä tuloja esim. tuloina talonrakennukselle, rakennustarvikekaupalle, liike-elämälle ja muulle palvelutuotannolle.

Rakentamisalueet sijoittuvat pääosin olevien teiden yhteyteen ja tieverkko kattaa melko hyvin myös alueen rantaosat. Tonteille johtavien ohjeellisten tieyhteyksien rakentamiskustannukset kohdistuvat maanomistajiin.

Ohjeellisten kevyen liikenteen reittien mahdollisesta toteuttamisesta (Sinisentien, Koskitien ja Keihärinkoskentien varteen) aiheutuu rakentamis- ja ylläpitokustannuksia myös kaupungille, mutta toisaalta niiden myönteinen vaikutus liikenneturvallisuuteen on merkittävä.

Vesijohtoverkostoja on rakennettu Huopanan, Kotvalan, Keihärinkoski-Valkeisjärven ja Vuorilahden alueille. Täydennysrakentaminen tukeutuu suurimaksi osaksi näihin verkostoihin, eikä akuutteja lisärakentamistarpeita ole. Uudet liittyvät taloudet parantavat vesihuoltoinvestointien kannattavuutta.

Kaavan osoittama täydennysrakentaminen mahdollistaa myös rakennusryhmäkohtaiset jätevesi- ja energiaratkaisut kiinteistökohtaisten sijaan, mikä toisi säästöjä sekä rakentamis- että käyttökustannuksiin.

3.8 Ympäristön häiriötekijät

Kaava-alueella tai kaava-alueen läheisyydessä ei ole ympäristön häiriötekijöitä.

4. TOTEUTTAMINEN

4.1 Yleiskaavan oikeusvaikutukset

Muuruejärvi-Vuosjärvi rantayleiskaavan asema maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavahierarkiassa on seuraava:

1. Maakäyttö- ja rakennuslaki
2. Maakäyttö- ja rakennusasetus
3. Ranta-asemakaava

4. Yleiskaava
5. Rakennusjärjestys
6. Kumoutuva seutukaava
7. Maakuntakaava
8. Muut suunnitelmat

Muurue-Vuosjärvi rantayleiskaava ohjeena laadittaessa ja muutettaessa rantakaavoja sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestelemiseksi.

Alueiden käyttöä suunniteltaessa on viranomaisten katsottava ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista. Lisäksi lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Rantayleiskaava on oikeusvaikutteinen ja sen hyväksyy Viitasaaren kaupunginvaltuusto.

4.2 Valtion toimenpiteet

Valtion toimenpiteenä on luonnonsuojelualueiden toteuttaminen yleiskaavaratkaisun pohjalta.

Luonnonsuojelupäätösten sisältö ja korvaukset neuvotellaan maanomistajien kanssa. Valtio on mukana myös veneilyyn liittyvien kohteiden toteutuksessa ja ylläpidossa.

Muinaismuistot on rauhoitettu suoraan lain nojalla, niiden rauhoitusta valvoo Museovirasto. Virastolla on oikeus tutkia, merkitä sekä suorittaa suojelun kannalta tarpeellisia toimenpiteitä.

Kulttuurihistoriallisten rakennusten sekä perinnemaisemien säilyttämiseen voidaan valtiolta hakea erilaisia tukia.

4.3 Kunnan toimenpiteet

Yleiskaava vaikuttaa kunnan päätöksentekoon.

Se tulee olemaan ohjeena laadittaessa tai muutettaessa asemakaavoja sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Veneilyyn, ulkoiluun ja retkeilyyn liittyvät hankkeet tulevat vaatimaan kunnan toimenpiteitä edelleen.

5. KYLIEN OSAYLEISKAAVA

5.1 Yleistä

Vuorilahden ja Huopanan kyläalueille laadittu osayleiskaava on ohjeellinen eli oikeusvaikutukseton osayleiskaava, jota ei voida käyttää suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena. Kaava-aineisto toimii kuitenkin rakennuslupamenettelyn tukena ja helpottaa siltä osin lupapäätöksiä.

Kylien ohjeellisten osayleiskaavojen tavoitteena on edistää kylien elinvoimaisuutta, turvata luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen ja virkistyskäytön mahdollisuudet. Kaavalla pyritään korostamaan kylien erityispiirteitä.

Kylien alueella rakennusoikeutta ei tarkasteltu kiinteistökohtaisesti (N rakennuspaikka / tilan pinta-ala), johtuen vähäisestä rakentamispaineesta. Täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet on osoitettu täydentämään olemassa olevaa asutusta. Ne tukeutuvat nykyiseen tiestöön sekä vesijohtoverkoston. Kyläkaavan aluevaraukset eivät vaikuta metsänkäsittelyyn.

Molemmilla kyläalueilla on pitkä asutushistoria. 1800-luvun isojakokarttojen mukaiset vanhat pellot, niityt, kulkureitit, talot tai talojen ja torppien paikat ovat vieläkin nähtävissä kylämaisemassa. Molemmissa kylissä asutus on sijoittunut peltokumpareille ja nauhamaisesti kyläteiden varsille.

5.2 Aluemerkinnot

Kylien osayleiskaavassa on käytetty seuraavia aluemerkinnot:

Kyläalue / kyläkeskus (AT).

Merkinnällä on osoitettu kylien ydinalueet, joissa on tiiviimpää asutusta ja aiemmin ollut myös palveluita, kuten kauppoja. Merkintä mahdollistaa asumisen ja kylän tarvitsemien palveluiden rakentamisen.

Erillispientalojen alue (AO).

Merkinnällä on osoitettu omakotiasutus.

Maaseutumaisten pientalojen alue (AOM).

Merkinnällä on osoitettu omakotiasutusta suurempia rakennuspaikkoja, mm. entisiä maatiloja.

Maatilojen talouskeskusten alue (AM).

Merkinnällä on osoitettu maatilojen talouskeskusten alueet.

Täydennysrakentamiseen soveltuva alue (ruskea vinorasteri).

Merkinnällä on osoitettu kyläasutukseen, maisemaan sekä luonnon- ja kulttuuriympäristöön sopeutuvat täydennysrakentamisen alueet. Sijoituksessa on huomioitu asutuksen lisäksi olemassa oleva tiestö ja vesijohtoverkosto.

Maatalousalue (MT).

Merkinnällä on osoitettu viljelykäytössä olevat / säilyvät peltoalueet, joilla on myös maisemallista merkitystä keskeisen sijaintinsa ja maisemahistorian perusteella (peltoina jo 1800-luvun alun isojakokartoissa).

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M).

Merkinnällä on osoitettu metsäalueet ja peltoalueet, joiden merkitys kylämaisemassa on vähäinen.

Kylien osayleiskaava on esitetty erillisellä karttalehdellä (KARTTALEHTI 2 / Vuorilahden ja Huopanan kylien ohjeelliset osayleiskaavat) mittakaavassa 1: 5 000. Karttalehdellä näkyy kylien osayleiskaavaa ympäröivä rantayleiskaava mustalla vaakavi-

voituksella peitettyinä. Vastaavasti rantayleiskaavakartalla on oikeusvaikutuksettomat kylien osayleiskaava-alueet osoitettu erillisellä rajauksella ja tekstimerkinnällä.

5.3 Erityispiirteet / merkinnät

Kyläalueiden erityispiirteet on osoitettu ohjeellisilla osa-aluemerkinnöillä:

Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde / rakennusinventointikohde (sr)
Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde tai alue / kulttuuriympäristöselvitys (sk)
Muinaismuistokohde (sm)
Kyläkuvallisesti arvokas vanha tieympäristö / maantie, kylätie, sillat, kaiteet
Arvokas kulttuurimaisema (kma)
Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas kohde / kasvillisuus
Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue / perinnemaisema
Tärkeä pohjavesialue (pv)
Ohjeellinen kevytliikenteen reitti
Vesijohtoverkosto (olemassa oleva)

6. SUUNNITTELUVAIHEET

Viitasaaren kaupunginvaltuuston on hyväksynyt rantakaavoitusohjelman, 3.3.1997 § 109.

Luonto- ja maisemaselvitys laadittiin valmiiksi keväällä 2002. Kesällä 2005 sitä täydennettiin koskemaan myös kyläkeskukset. Kevään 2007 aikana on luonto- ja maisemaselvitystä täydennetty liito-oravaselvityksellä.

Työn alussa neuvoteltiin viranomaisten kanssa 18.11.2003 laadituista selvityksistä ja alustavista tavoitteista. Neuvottelussa hyväksyttiin myös alustava osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

12.12.2003 § 117 ympäristölautakunta hyväksyi osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Mitoituslaskelma valmistui syksyllä 2004. 17.1.2005 § 20 kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavoitettavan alueen tavoitteet ja mitoitusperusteet.

Alustava kaavaluonnos valmistui keväällä 2005 ja kylien kulttuuriselvitys ja osayleiskaava joulukuussa 2005.

14.12.2005 § 94, tekninen lautakunta hyväksyi rantayleiskaava- ja osayleiskaavaluonnokset ja asetti ne virallisesti nähtäviksi ajalle 9.1. – 23.1.2006.

Kaavaluonnoksesta jätettiin 66 mielipidettä. Kaavatyöryhmä käsitteli ja laati kaikkiin mielipiteisiin vastineet, jotka lähetettiin tiedoksi asianosaisille. Lisäksi pyydettiin viranomaislausuntoja 5 kpl.

Saatujen kannanottojen, lausuntojen ja käytyjen neuvottelujen jälkeen luonnosta korjattiin ja tarkistettiin kaavaehdotukseksi.

Muurue- ja Vuosjärven rantayleiskaava ja niihin rajoittuvien kylien osayleiskaava hyväksyttiin rantayleiskaavan osalta teknisessä lautakunnassa 06.02.2007 §12 ja kylien osayleiskaavan osalta 10.05.2007 § 49.

VIITASAAREN KAUPUNKI

Muurue- ja Vuosjärven rantayleiskaava ja niihin rajautuvien kylien osayleiskaava
Kaavaselostus
Asnro 110/501/2005

Kaavaehdotukset olivat MRA § 19 :n mukaisesti nähtävillä 05.06. – 04.07.2007.
Kaavaehdotuksista annettiin lausuntoja 9 kpl ja 35 kpl muistutusta.
Kaavatyöryhmä käsitteli muistutukset 28.9.2007 ja 27.11.2007 sekä antoi niihin vasti-
neet. Vastineet lähetettiin tiedoksi muistutuksen tehneille.

Natura –alueiden tarvearviointi suoritti FCG Suunnittelukeskus Oy:n Kuopion toimis-
tosta FK, biologi Jari Kärkkäinen joulukuussa 2007.

Viitasaaren kaupunginvaltuusto hyväksyi, 19.02.2008 § 10 Muurue – ja Vuosjärven
rantayleiskaavan ja niihin rajautuvien kylien osayleiskaavan

Viitasaaren kaupunginhallitus on 28.04.2008 § 103 päättänyt määrätä Muurue – ja
Vuosjärven rantayleiskaavan ja niihin rajautuvien kylien osayleiskaavan tulemaan
voimaan 30.4.2008, kun päätöksestä on kuulutettu niin kuin kunnalliset ilmoitukset
kunnassa julkaistaan, lukuunottamatta tiloja Lummelahti; 931-403-1-413, Kaislakoto;
931-403-1-416, Huopahippu; 931-403-1-378, joihin valitukset kohdistuvat.

Viitasaari 15.01.2007 / 20.4.2007 /10.10.2007/19.12.2007/28.04.2008

VIITASAAREN KAUPUNKI

Tapani Savolainen
Kaavoituspäällikkö
014 - 459 7384, 044 – 4597 384
Tapani.Savolainen@viitasaari.fi

Kaisa Honkakallio
Maanmittausteknikko
014 - 459 7342
kaisa.honkakallio@viitasaari.fi

Kylien osayleiskaavan (Vuorilahti ja Huopana) laatija:

Helena Raatikainen
Aluearkkitehti Viitasaari-Pihtipudas
044 - 459 7389
helena.raatikainen@viitasaari.fi

VIITASAAREN KAUPUNKI

Muurue- ja Vuosjärven rantayleiskaava ja niihin rajautuvien kylien osayleiskaava
Kaavaselostus
Asnro 110/501/2005

LIITTEET

1. Suunnittelualue, 1:150 000
2. Natura 2000 –alueet
3. kumoutuva 5. vaihekaava
4. Rakennusinventointikohteet
5. Emätilatarkastelu ja rakennusoikeuksien siirrot
6. Maakuntakaava

KARTAT

- Muurue – Vuosjärvi rantayleiskaava mk 1:20 000
- Huopanankosken alueen rantayleiskaava mk 1:5 000
- Huopan, ja Vuosjärven kyläalueiden osayleiskaava mk 1:5 000

APUKARTAT

- Muurue – Vuosjärvi rantayleiskaava mk 1:10 000
- Kaavamerkinnot

OHEISMATERIAALI / ERILLISET LIITTEET

- Tavoite- ja mitoituserusteet
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Luonto- ja maisemaselvitys
- Kylien kulttuuriympäristöselvitykset
- Kylien luonto- ja maisemaselvitykset
- Liito-oravaselvitys
- Natura-alueen tarveselvitys

LUETTELO KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (2003)
- Vastineet luonnoksesta jätettyihin mielipiteisiin (9.6.2006)
- Luonto- ja maisemaselvitykset (2001-2006), Jari Kärkkäinen/ Suunnittelukeskus Oy
- Kulttuuriympäristöselvitys (2006), H. Raatikainen/ Suunnittelukeskus Oy
- Viitasaaren kaupungin rakennusjärjestys (28.8.2006)
- Ranta-asemakaavat; Tevillan, Vuossaaren, Nelostien länsipuolen ja Honkarinteen rantakaavat (4 kpl)
- Huopanankosken rantaosayleiskaava, oikeusvaikutukseton (27.12.1999)
- Viitasaaren kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma (6.9.2004)
- Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt (1993). Museoviraston rakennushistorian osasto julk. 16.
- Keski-Suomen maakuntakaava (ehdotus 20.12.2006)
- Keski-Suomen seutukaava, 5. VK (YM vahvistanut 2.8.1999, 4.3.2005)
- Viestejä maisemassa, Keskisuomalainen kulttuuriympäristö (2006).
- Viitasaaren rakennus- ja miljöinventointi (1988). Keski-Suomen museo.
- Kyläsuunnitelmat Viitasaaren kylille (2005). Suunta selville – kyläsuunnitelmahanke. Witas Oy.
- Liito-oravaselvitys (2007), Jari Kärkkäinen/ Suunnittelukeskus Oy
- Natura-alueen tarveselvitys (2007), Jari Kärkkäinen/ Suunnittelukeskus Oy

X:\VTStekninen\MAANKAYTTO\Kaavat\2_Yleiskaavoitus\Muurue-Vuosjärvi ryk\valmiskaava
kaavaselostushyv190208.doc